

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, GEGUŽĖ — MAY 13, 1986

Nr. 93

Lietuvos ateitis Nr. 7

Auka ir vienybė

(Tęsinys)

— Jeigu jau taip, tai duokite nors vieną ludininką — šyptelėjau neabejodamas savo teismu.

— Še! — tėsė jis ant stalo 3 lapus, pasirašytus, kiek pastebėjau, mil. seržanto, leitenanto ir „draugovininko“. Akys tamsu, iš tokio „malonaus“ pareigūno tokios niekšybės nelaukiau. Prabilo ir civilis. Jo kalbos turinys atspindėjo jį patį. Lietė Svarinską, Dieva, tikėjimą, mane patį šlykščiausiomis prasmėmis. Į užuominą, kad ne poterių nemoku, o į bažnyčią vaikštau retai ir per prievartą — už jo sielą mintyse sukalbėjau „Tėve mūsų“.

Išvedė vel į budinčią dalį. 19 val. nuvedė pas teisėją — moterį. Kalba buvo trumpa:

— Pasakok.

Papasakojau.

— Bet čia ne taip. — Parodė tris raportus.

— Tai kodėl dar klausiate, jei netikite ir neatsižvelgiate? — Ji tylėjo. Kažką skaitė. Už dviejų minučių tarė:

— Už viešosios tvarkos pažeidimą, pasipriešinimą — 10 parų arešto. Teisėja šypsojosi.

— Ačiū teisėja. Jūs manęs nenustebino. Per tas dvi dienas aš jau spėjau nusivilti tarybine teisėtvarka. O jūs —

ką gi, jus suprantu, esate toks pats menekenas svetimosė rankose, kaip dauguma.

Išvedė vel į miliciją. Sužinojau, kad dauguma gavo po 50 rub. baudą. 4 gavome po 10, o 3 po 5 paras arešto. Skyrė koks civilis nurodinėjo skyriaus viršininkui:

— Į statistines netraukit, tai bus atskiros bylos. „Kur gi ne“ — pagalvojau.

— 20 val. išvežtė į izoliatorių. Priėmė šiltai. Stovėjo 4 ar 5 milicininkai ir civilis. Tikrino viską, atėmė ką galėjo — batų raištelius, pinigus, net kryželį išsėgė. Vienas prasitarus, kad „ech, nei čia reikėjo, nei čia ką“, civilis puolė, kaip grobuonis, ir pasakė šiuos žodžius tik rusiškai:

— Ir Svarinską, ir jį sušaudyti, o ne paleisti reikia! Man jau viskas nebeturėjo reikšmės. Išbuvaui „sąžiningai“ 10 parų. Perėjau 3 kameras, mačiau visokių žmonių — vagių, plėšikų, chuliganų — žmonių vėtytų ir mėtų, kalėjusių, 12 net 16 metų, visi sakė: „Tu tikrai nekaltai sėdi“.

Tada aš jų klausiau:

— Tai kas kaltas?

— Jai tie turėjo atsakymą, bet beveik jį pasilikti sau.

Svarinską nuteisė 10 metų, mane 10 parų, ir ne tik dėl to skaičių sutapimo šį procesą aš prisiminsiu visą gyvenimą.

(Bus daugiau)

Ukrainos įgėgainės nelaimės atgarsiai

Maskva. — „Novosti“ žinių agentūros viršininkas spaudos konferencijoje pasakė, jog gen. sekretorius Gorbačiovas pats sužinojo apie Černobylio reaktoriaus katastrofą tik po dviejų dienų. Sovietų žinių agentūra paskelbė, kad keturi sovietų pareigūnai, dirbę prie branduolinės elektrinės, yra pašalinti iš pareigų, vyksta tardymas.

Mokslų Akademijos viceprezidentas Evgenij Velichov pareiškė, jog Ukrainos elektrinės katastrofa jau praėjo, dabar vyksta švarinimo, radiacijos sulaikymo, jos izoliavimo darbai. Statomi pylimai, aplink reaktorių „užšaldoma žemė“, pilamos cemento užtvartos, saugant vandens šaltinius ir Prigėtės upės vandenį. Laikraščiai skelbia, kad iš apylinkės evakuota jau 92,000 žmonių, jiems parūpinami butai ir darbai, teikiama finansinė parama.

Europos Rinkos 11 valstybių uždraudė įvežti iš Rytų Europos šalių: Sovietų Sąjungos, Jugoslavijos, Rumunijos, Lenkijos, Bulgarijos, Vengrijos, Čekoslovakijos šviežią mėsą, galvijus, kiaules. Atskiros Rinkos šalys uždraudė importuoti iš tų šalių vištieną, žuvis, pieno produktus, vaisius, daržoves ir kitą šviežią maistą. Italija į bendrą nutarimą neįsijungė, nes kitos Europos šalys neįsileidžia ir italų produktų. Italų daržovės ir vaisiams nustatyti didesni reikalavimai, negu Vakarų Vokietijos pieno produktams, skundžiasi italų spauda.

Danijos gamtos saugos agentūra jau leido ūkininkams išleisti galvijus į lankas. Italijoje įvyko demonstracijos prieš branduolinių reaktorių statybą. Vak. Vokietijoje apie 15,000 atominės energijos prieš užblokavo vieškelį tarp

Vokietijos ir Prancūzijos. Demonstracijos prieš branduolinius reaktorių įvyko ir komunistinėje Jugoslavijoje, kur žmonės siūle, kad vyriausybė reikalautų iš Sovietų Sąjungos kompensacijos už radiacijos padarytą žalą.

Sirija pasirengus Izraelio puolimui

Beirutas. — Šeštadienį Britanija ištrėmė tris Sirijos diplomatus, o sekmadienį tuo pačiu atsilygino Sirija. Šios laikraščiai smerkia Britaniją už įsijungimą į kampaniją prieš Siriją. Tą kampaniją kursto Washingtono vyriausybė ir sionistai. Damasko spauda ragina kirsti smūgį Amerikos interesams Viduriniuose Rytuose. Sirijai rengiamas karinis smūgis, kurį įvykdyti pavesta Izraeliui, paskelbė Damasko radijas.

Izraelio gynybos ministeris ir oficialus valdžios pareiškimas paneigė sirų kaltinimus. Izraelis nesirengia karui su Sirija ir darys viską konfliktui išvengti. Izraelis neturi jokių intencijų pulti Siriją, sakoma ministerių kabineto pareiškime.

Libano krikščionių radijas paskelbė, jog Libane pagrobti užsieniečiai įkaitai, kurių yra 27, buvo slapta perkelti į kitas Libano slėptuves, nes užsienyje vyksta pasirošimai tuos įkaitus išvaduoti.

— Buvus Italijos slaptosios karinės žvalgybos viršininkas gen. Ambrogio Viviani papasakojo „Panorama“ žurnalui, kad 1970-me dešimtmetyje italų žvalgyba padėjo Libijos Khaddafui išsilaikyti valdžioje, davė jam ginklų, padėjo išsiskirti samokslus, atsuntė karinių specialistų sumoderninti kariuomenę.

Ukrainoje įprastas vaizdas. Radiacijos inspekcijos pareigūnas tikrina gatvėje praeivius, žiūrėdamas, kiek jie paliesti Černobylio branduolinės elektrinės katastrofos paskleistu radioaktyvių spindulių.

Naujas mokesčių reformos planas

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas savo šeštadienio radijo kalboje kalbėjo apie pajamų mokesčių reformų reikalingumą ir džiaugėsi, kad Senato finansų komitetas, kontroliuojamas respublikonų, pagaliau susitarė dėl mokesčių įstatymo projekto. Prezidentas ragino Kongresą greit tą projektą paversti įstatymu.

Senato finansų komitetas, vadovaujamas Oregono respublikono senatoriaus Bob Packwood, trečiadienį priėmė mokesčių planą. Nuostabu tai, kad visi 20 komiteto narių balsavo už planą vienbalsiai. Tas duoda vilčių, kad ir pilnas Senatas tą projektą patvirtins. Daugumas amerikiečių sutinka, kad pajamų mokesčių sistema reikia reformuoti. Tai paini, komplikauta sistema, kurios sudėtingumas apsunkina ne tik mokesčių mokėtojus, bet ir valdininkus, inspektorius ir visą mokesčių rinkimo agentūrą. Jau 1984 m. lapkričio mėn. vyriausybės išduo departamentas paskelbė naujos sistemos projektą. Vėliau kilo Atstovų Rūmų planas ir antrasis išduo departamento projektas. Senatorius Bill Bradley iš New Jersey ir kongresmenas Jack Kemp iš New Yorko pasiūlė savo planus. Dėl tų planų buvo daug ginčų, daug diskusijų. Įvairios lobistų grupės bandė įnešti į tuos planus sau naudingų pakeitimų ar papildymų.

Dabar Senatui patvirtinus finansų komiteto projektą, jį teks suderinti konferencijoje su Atstovų Rūmų projektais. Įstatymo eventualų priėmimą skatina ir tai, kad projektui entuziastingai pritaria prezidentas Reaganas, pasakęs, kad senato komitetas sumanė tikrą mokesčių reformą, kuri bus naudinga amerikiečiams ir valstybei.

Iki šiol Amerikos mokesčių mokėtojai buvo suskirstyti į 11 kategorijų. Dalis mokėjo 11 nuos. savo visų pajamų, o kiti turėdavo atiduoti išdui net 50 nuos. Pagal dabartinį planą, mokesčių mokėtojų bus tik dvi kategorijos. Vienai mokės 15 nuos. savo pajamų, o daugiau uždirbantieji mokės 27 nuos. Šie didesni mokesčiai palies vedusią porą, kurios metinės pajamos pasiekė 75,000 dol. arba viengungį mokesčių

mokėtoją su 45,000 dol. metinių pajamų. Apie 80 nuosimčių visų mokesčių mokėtojų bus pirmoje (15 nuos.) kategorijoje.

Kaip ir visi kiti įstatymai, šis pajamų mokesčių projektas, pagaliau įvairių priekšpriešių, kitų peikiamas. Projekte panaikinami įvairūs „nurašymai“ nuo mokesčių. Restoranų savininkai ir jų organizacijos skundžiasi, kad jų

biznis nukentės, nes biznieriams nebus galima nurašyti nuo mokesčių įvairių priešpriešių, baliukų ir kitų vaisyų savo klientams. Tas vaisyšimo išlaidų nurašymo panaikinimas palies įvairias sporto biznio šakas, nes biznio pasaulyje priimta bendrovėms išgityti stadionuose lozes ir ten linksminėti biznio partnerius ar bendrovei naudingus pirklius bei jų atstovus. Tokių išlaidų nebebus galima nurašyti nuo mokesčių.

Daug abejonių sukėlė senato komiteto nutarimas palieti amerikiečių pamėgtą IRA (Individual Retirement Account). Šia taupymo senatvei programai pasinaudojo 28 milijonai amerikiečių. Padėdami į banką 2,000 dol. per metus, tie pensijos belaukia amerikiečiai investavo į bankus ir taupymo bendroves apie 250 bil. dol. Dabar komitetas siūlo neleisti nurašyti nuo pajamų mokesčių tam tikros sumos tiems IRA taupytojams, kurie įtraukti į darbdavių pensijų programas. Apie 8 mil. amerikiečių, kurie deda pinigų į IRA sąskaitas, nesitiki iš darbdavių jokių pensijų, todėl šį siūlymą smerkia tie kiti 20 mil., kurie pensijas gaus. Jie toliau galės dėti pinigus į IRA taupymo planą, tačiau nebegalės nurašyti nuo mokesčių. Dėl to jau vyksta debatai. Bankininkai bijo, kad toks planas sumažins IRA sistemos patrauklumą ir mažiau amerikiečių joje dalyvaus.

— Nikaragvos sandinistų valdžios priešas Eden Pastora Gomez liko vadas be kariuomenės. Jo šeši karinio štabo nariai pasitraukė ir perėjo į JAV remiamą Jungtinę Nikaragvos Opoziciją, kurioje vyrauja Demokratinės jėgos. Pastora nesutinka į tą grupę jungtis, nes joje vyrauja buvę diktatoriaus Somozos karininkai.

Nikaragva nenori atsisakyti ginklų

Managva. — Nikaragvos prezidentas Daniel Ortega pareiškė sekmadienį savo kalboje, kad Nikaragva nepasirašys Kontadoros grupės siūlomų deklaracijų, jei joje bus reikalaujama Nikaragvą nuginkluoti. Mes neatsisakysime nė vieno šautuvo, pasakė Ortega, nes mums reikia saugoti iškovotą revoliuciją ir ją ginti nuo priešų.

Gegužės 8 d. buvo prisaukintas naujasis Kostarikos prezidentas. Ta proga Kostarikoje lankėsi 10 Pietų Amerikos valstybių vadai ir JAV viceprezidentas George Bush. Susitiko ir tarėsi Kontadoros valstybių vadai: Meksikos, Panamos, Kolumbijos ir Venecuelos. Birželio 6 d. kviečiamas visų Kontadoros šalių suvažiavimas, kuris turės pasirašyti ilgai planuojamą sutartį įgyvendinti taiką Centrinėje Amerikoje. Sutartis reikalauja sumažinti karų jėgas, išsiųsti namo visus užsienio karinius patarėjus, atsisakyti karinių manevrų, kuriuose dalyvauja ir užsienio kariai. Sutartis palieja ne tik Hondurasą su jo amerikiečių patarėjais, bet ir Nikaragvą su jos kubiečiais ir rusais.

Nikaragva kaltina du amerikiečius karininkus, veikiančius JAV ambasadoje Nikaragvoje, kad jie šnipinėja. Nikaragva pasiuntė protestą JAV vyriausybei.

Tarėsi Jordano ir Egipto vadai

Kairas. — Egipto prezidentas Mubarak ir Jordano karalius Hussein sekmadienį buvo slapta susitikę Akabos mieste. Jordane, kur posėdžiavo septynias valandas, svarstydami Viduriniuose Rytuose susidariusią padėtį. Kaip jau pranešta, Jordano karalius praėjusią savaitę tarėsi su Sirijos prezidentu. Buvo susitarta pagerinti Jordano-Sirijos santykius.

Egipto prezidentas pasakė reporteriams, kad jo pasitarimai su Jordano karaliumi lietė „įprastus“ abiejų valstybių klausimus.

— Britanijos sosto įpėdinis princas Čarlis ir princesė Diana keturias dienas lankėsi Japonijoje, kur žmonės juos labai entuziastingai sutiko.

Baigiasi kroato Artucovic teismas

Zagrebas. — Jugoslavijoje šią savaitę turėtų baigtis senelio Andrija Artucovic teismas, kuris tikriausiai pripažins jį kaltu karo karo nusikaltimais. Jugoslavijos prokuratoriai kaltino jį Kroatijos nepriklausomos valstybės karo karo įstatymų vykdymu. Tie įstatymai pripažinę rasinių kroatų grynumą. Kroatiai, kurių valstybę padėjo atstatyti vokiečiai ir italai, laikė save arijais, o kitas tautybes, kaip serbus, žydus ar čigonus — nešvarių rasių atstovais. Artucovic buvo Kroatijos vidaus reikalų ministeris, svarbus kroatų „ustaša“ judėjimo vadas, padėjęs sukurti Kroatijos įstatymus ir vadovavęs jų vykdymui. Jo laikais, sakoma kaltinimuose, buvo nužudyta 231,000 „menkesnės rasės“ žmonių. Buvo žudomi komunistai ir kiti politiniai priešai, buvo persekiojami kiti tikėjimų žmonės. Kaltinamojo advokatai, kurie teismo pradžioje bandė sustabdyti bylą, įrodinėdami, kad Artucovic yra per senas (jam jau 87 metai), negali sekti teismo eigos, nesupranta kaltinimų, vėliau, kada kaltinamasis pasirodė gana apsuksęs atsakinėdamas į teisėjų klausimus, nors kartais ir užsnaudavo teismo salėje, pradėjo įrodinėti, kad Artucovic karo metais tik vykdė vyresniųjų įsakymus, pats neturėjo galios. Vyriausias Kroatijos valdovas ir Hitlerio bei Musolinio politikos vykdytojas buvo Ante Pavelic, kuris po karo gyveno Ispanijoje ir ten mirė prieš 19 metų.

Jugoslavijos teismas, žinodamas, kad šis teismas pasaulyje yra stebimas, labai stengiasi demonstruoti savo objektyvumą ir žmoniškumą. Atsižvelgiant į kaltinamojo amžių ir sveikatos stovį, teismo sesijos vyksta tik pusę dienos, iš ryto. Po vienos valandos teismo kalbų ir klausinėjimų seka pusės valandos pertrauka. Po pietų teismo nebūna. Teismo salėje visada būdi keturi gydytojai ir

šalia teismo sėdi gailėtingoji sesuo. Prieš teismo sesijos uždarymą, teisėjai vis išklauso gydytojų raportą apie kaltinamojo sveikatą ir jo savijautą. Net teismą sekti atvažiuos iš Kalifornijos kaltinamojo sūnus Radoslav, teisininkas iš Los Angeles, pripažino, kad, nežiūrint keistų kaltinimų, pati teismo eiga yra gan teisinga.

Vyriausias kaltintojas baigė kaltinimus gegužės 8 d. Jis prašė teismo paskirti mirties bausmę, nes žmonija turi žinoti, kad, nors ir pavėluotai, teisingumas turi būti įvykdytas.

Jugoslavijos įstatymai numato įvairias apeliacijos procedūras. Advokatai planuoja kreiptis į Jugoslavijos aukščiausiąjį teismą, po to gynyba gali dar apeliuoti į federalinę konstitucinę komisiją, kuri turi galią skelbti amnestiją, gali pasigailėti kaltinamojo, gali pakeisti jo mirties bausmę į kalėjimą iki gyvyšs galvos.

Komunistinės Jugoslavijos spauda rašė apie šį teismą, kaip apie svarbiausio nacių karo nusikaltėlio teismą po Izraelio teisto Adolfo Eichmano bylos. Dabar Kroatijos padėtis karo metais nušviečiama, kaip vienos fašistinės partijos — ustašų vykdyta brolydubė, tačiau nepriklausomi stebėtojai mato, kad Jugoslavijos tautų federacijoje atskirų tautybių nesugyvenimas ir konkurencija tebėra gyvos. Karo metais Bosnijos, Serbijos ir Kroatijos žmonės turėjo prągą išlieti neapykantą vieni kitiems, buvo daug smurto veiksmų ir žmonių aukų.

Teismą stebėjo amerikietis teisininkas Martin Mendelsohn, kuris anksčiau dirbo teisingumo departamente specialiuoju investigacijų skyriuje ir tvarkė Artucovic bylą. Jis pasakė, jog jugoslavų teismas buvo įtikinantis, žmoniškas, o tai padės Jugoslavijai reikalauti kitų karo nusikaltėlių ekstradicijos iš Amerikos, Kanados ir Australijos, kur gyvena daug nacių karo nusikaltėlių.

Pacijoje Jugoslavijoje ši byla, kur teisiama Amerikos išduotas kroatas, sukėlė diskusijas, ar visi kroatai buvo panašūs į Artucovic. Valdžia bando įrodinėti, kad ustašų valdžia persekiojo ir pačius kroatus, jei jie rėmė Tito partizanų ir kovoję prieš vokiečius. Išeivijos kroatai laiko Artucovic patriotu, kuris buvo nepriklausomos Kroatijos šalininkas, norėjęs išvaduoti katalikišką Kroatiją iš serbų jungo.

Prie teismo salės saugumas labai sustiprintas, vaikščioja būriai milicininkų su šunimis ir ginklais, gatvės prie teismo rūmų uždarytos, net į salę įleidžiami užsienio reporteriai gerai apžiūrimi, pakeičiami net jų turimi plunksnakočiai.

KALENDORIUS

Gegužės 13 d.: Servatas, Glicerija, Gardevutis, Alvydė.

Gegužės 14 d.: Motiejus, Justė, Gintaras, Milda.

ORAS

Saulė teka 5:34, leidžiasi 7:00.

Saulėta, temperatūra dieną 75 l., naktį 55 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629
JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

PENSININKO NEMIGA IR JOS TVARKYMAS

Klausimas. Didžiai Gerbiama Dr. J. Adomavičius — gerųjų darbų apaštalui — pirmataku Liet. sodybų steigimo, jose senelių globojimo:

Mes čia Alvudo pirmiau sioje Lietuvos sodyboje dažnai besilankantieji esame labai dėkingi Tamstai, Daktare, už nenuilstamą darbą savo tautiečių pagalbai! Dėkojame už nuolat pateikiamas sveikatos žinias, apsaugojimui ir gydymui nuo sklerozės — širdies ligų, artrčių, diabetų, kraujospaudimo ir kitų senatvėje negalių, tad leiskit paprašyti plačiau tarti savo autoritetinę žodį dėl mus daugumoje kamuojančios nemigos ir taip labai alinančios mūsų sveikatą — būsimę labai dėkingi visais senimis!

Labai prašome išvardinti atitinkamą medicinos pagalbą ir gelbstinčius vaistus vyresnio amžiaus žmonėms, tiek daug iškentėjusiems ilgose tremties odisejose.

Atsakymas. Negana ko nors gero vien trokšti: reikia tokių nusiteikimą paremti atsakančiais darbais. Reikia tinkamai rengtis bet kokio gerio priėmimui — pasisavimui.

Tuli pensininkai ateina į tokią „stona“ visai nepasirengę — pilni visokių mediciniskai neteisingų įsitikinimų, nusiteikimų, kaip tas prof. Liaugminas sako — „bžichų“. Tokiems labai sunku ką nors gera patarti — jie savo laikosi ir nepasiduoda naujovėms. Tokie tikrumoje nesirūpina gerio apturėjimu: jie dabartinį savo stovį laiko pastoviu — visai nelaukia — nesitiki pablogėjimo savo gyvenime. Jie mano, kad toks jų stovis yra natūralus ir jiems nereikia nieko daryti savo sveikatos užlaikymui, kad ir tokio saldaus miego apturėjimui.

Tik kai nesveiki jų elgesiai sukelia negales, įskaitant ir nemigą, tik tada jie prašo vaistų, visai nesirūpindami taisytį kelią gero miego atėjimui. Tikrai taip nusiduooda tūlų pensininkų gyvenime ir su jų nemiga. Apie ją šis skyrius jau nuodugnai minėjo. Bet tuo laiku su nemiga neturėjus sunkumų pensininkas visai nekreipė dėmesio, nepasidėjo jų žinių savo žinion, todėl dabar vėl klausia. Nereikėtų vienam taip elgtis nei dabar, nei ateityje.

Pensininkas miega gerai, bet skundžiasi nemigą

Štai žodelis dėl tariamos pensininko nemigos. Yra atsitikimų, kada pensininkas gerai miega dienos metu: kur tik atsieda pailsėti — tuojau snaudžia. Tada toks pensininkas nori ir naktį miegoti lygiai kaip ir visi kiti kad miega. Žinoma, jam tas nesiduooda. Toks jis anksti prabudęs daugiau neužmiega — ir dėl to skundžiasi — prašo miegui tablečių.

Tai nėra nemiga pensininko, bet jo norėjimas miegoti ir persimiegoti. Tokio dalyko neturi būti gyvenime. Reikia grįžti į normalaus gyvenimo taką ir liautis neigti, kad pakanka paruoje miego tokiame, kuris bet kuriuo laiku reikiama pamiega. Tai pirmas žingsnis į pensininko nemigos tvarkymą. Mat, visoki gėrio, kad ir naudingiausio, visada ir visiems reikia turėti su saiku. Blogai kai be saiko mėgstama valgyti, girtauti, rūkyti, plėpėti...na, ir miegoti.

Blogai elgiasi tas, kuris vien vaistais nemigą gydyti mėgina

Blogai pasiels gydytojas tokiu atveju duodamas tokiame pakankamam miegaliui — net persimiegančiam miegui tablečių. Tai būtų mediciniškai prasižengimas, pensininko gyvenimo ardyto palai-kymas. Jis gali ardyti savo gyvenimą, bet gydytojas negali tokiame elgesiu pritar-ti.

Taip nėra vienas neturime elgtis, nors „nemiegantysis“ pakartotinai skųstųsi tariama nemiga ir prisipyręs prašytų miegui piliulių. Nekartojant pirmiau čia minėtų tikros nemigos reikalų dalykų ir tokiu kartojimu tvarkingųjų skaitytųjų nevar-ginan, persistatysime tik pagrindinę elgseną nemigos reikale.

Miegas — gyvavimo palaikytojas

Miegas yra žmogaus gyva-vimą palaikančios baterijos pripildytojas. Jis yra sveiko gyvenimo pagrindinis variklis. Daugeliui reikia pilnų aštuonių valandų saldaus miego išsekusios baterijos papildymui.

Vien gulėjimas lovoje — joje vartymasis bei į lubas ži-rėjimas žmogaus išsekusių baterijų nepripildo. Reikia lietuviškos galvos idant pajė-gtum gerai miegoti visai be vaistų pagalbos. Todėl visi pensininkai bėkite į Floridą, o iš jos į Chicago nuo miegui vaistų. Reikia — jų nėra vienas niekada visai nenaudokite — apie juos visai užmirškite. Taip, ir ne per trumpiausią atodūsi kitaip!

Devyneriopos priemonės saldaus miego apturėjimui

Štai net devynios sveikam protui priimtinos saldaus miego apturėjimui priemonės. 1. Prieš atsiguliant miegoti neužsiimk tokia kūno, proto ir nusiteikimų veikla, kuri jaudina žmogų. Nekalbėk telefonu su pavydžia kaimin-ka, kuri apkalba kas antrą žmogų. Nesibark su ne vienu šeimos nariu bei bet kokiu patarnautoju. Neskaityk erzinančių straipsnių, knygų, brošiūrų. Nesiginčyk su niekūs kalbančiu, nesamones rašančiu bei tvirtinančiu, kad jis matė šventuosius. Nežiūr-tek neraminančios televizijos. Nediskutuok apie sunkius dalykus — klausimus, apie religiją, politiką, auklėjimą... Kiekvienas tuo reikalu turi savą nuomonę, kuri bus nebū-tinai tokia, kurią turi norin-tysis užmigti.

Ligoninėse savanoriai pasitaraujanti Ona Gineitienė seka kultūrinę programą Alvudo pažmonyje Lietuvos sodyboje. Nuotr. M. Nagio

Viena Alvudo kūrėjų ir pirmoji pirmininkė Zuzana Juškevičienė stiprinasi skaniu ir sveiku maistu Alvudo užkandinėje. Nuotr. M. Nagio

2. Nepersivalgyk prieš gulant. Blogiau miegantįjį tegul nevalgo ir negeria po penktos valandos vakaro. Galima išgerti šilto pieno stiklinę kaip vaistą prieš nemigą (pienas turi migdančios amino rūgšties) ir užkasti maco — sausainio bei suvalgyti obuolį bei kitokių vaisių prieš gulant. Tas pienas yra geriausias miegui priemonė vietoje vaistų miegui kiekvienam pensininkui. Per dieną nemiegalis tegul nebaduoja. Nemiegaliui iš viso negalima gerti kavos, kakavos, arbatos, pepsų, alkoholinių gėrimų ir nevalgyti aštrių valgių.

3. Bus tokių, kurie negali gyventi be valerijono lašų. Tokie tegul užsilašina kelio-lia lašų ant arbatinio šaukštelio cukraus ir nurija. Jei niekur jų kas negalės gauti — Sodybos vaistinė jiems pasitarnaus. Netrukis ir tokių, kuriems trejos-devynerios vis dar vaistai — tegul tokie gar-džiuojasi jomis.

4. Nepersikaitink, jei įpratai per šiltame kambaryje gyventi. Tai didelė mediciniška nuodėmė yra tas pensininkų kambarių, ypač jų miegamųjų perkaitinimas. Miegamas turi būti šiltesnis kaip 63 F laipsniai. Taip, 63! Lietuviui pensininkui dar šaltesnis yra geresnis. Atsimink Lietuvoje nekurenamuose svirnuose po duknomis saldų miegojimą. Tai buvo tikra dangaus karalystė — toks sveikas ten tada miegojimas.

Užsiklok lengvai. Mes laukan tuos visus sunkius applotus ir keligubus apsi-ren-gimus. Dėvėk tik medvil-ninius apatinius rūbus, jei neturi lininių. Tik jau jokiū būdu neik miegoti šilkuose paskendęs, ar nailonuose susi-klostęs. Neturėk miegama-jame jokių elektrinių šildytu-vų — kaldrų (electric blankets) — taip dažnos pensininkės pamėgtų.

Lengvi užklotai yra bran-gesni, bet jie būtini nemiega-liui. Miegok laisvas, nesusi-varžęs, net nuogas ir tik ant kieto čiužinio: neskaudės strėnų ir neblaskys nesamas skausmas miego, ko nesti mie-gant ant minkšto čiužinio.

5. Miegok patogioje padėtyje. Įsivaizduok savo galvą esančią kaip tuščias popie-rinis kapšas — ištuštintas nuo visokių rūpesčių — vargų. Įsivaizduok ilgą aksominį patalavimą nutęstą į begalybę iš nemiegalaus miegamojo.

6. Nedaryk daugelio nemie-galių daromos klaidos: eik reguliariai tuo pat laiku kiekvieną vakarą gulti. Ir sekma-dienias ir atostogų metu — vi-sada taip gulki: tuo pačiu laiku kasdien. Tai svarbiau-sias nemiegaliui dalykas: reguliarus atsigulimas ir atsikėlimas, nors ten ir varlėmis lytų: būtinai turime keltis tuo pat laiku ir taip pat atsigulti. Nežiūrint, kad esi atostogose ir gali ilgiau pa-miegoti — niekada taip nesielk: keltis visada vienuodu laiku.

Nedaryk klaidos savait-galiais ar lauke pūgai siau-čiant — irgi reikia keltis laiku. Riskis iš lovos įprastą valan-dą, nors miegas kažin kaip būtų malonus. Užmiršk lovoje pusryčius ir joje laisvą skaity-mą — tai senų laikų turčių atgavos.

Laiku gulant ir keliant įpratinamas esti žmogaus kūno laikrodžio miegui ir atsikėlimui. Tik tada — vos

Tas geriau migdys, negu išsivaizdavimas tų avių šokančių per tvorą ar besiganančių atšlaitėje.

6. Kvėpuok visą laiką lėtai, giliai. Iškvėpk palengva ir pilnai. Taip sveikai alsuoti turi išmokti.

7. Nedaryk daugelio nemie-galių daromos klaidos: eik reguliariai tuo pat laiku kiekvieną vakarą gulti. Ir sekma-dienias ir atostogų metu — vi-sada taip gulki: tuo pačiu laiku kasdien. Tai svarbiau-sias nemiegaliui dalykas: reguliarus atsigulimas ir atsikėlimas, nors ten ir varlėmis lytų: būtinai turime keltis tuo pat laiku ir taip pat atsigulti. Nežiūrint, kad esi atostogose ir gali ilgiau pa-miegoti — niekada taip nesielk: keltis visada vienuodu laiku.

Nedaryk klaidos savait-galiais ar lauke pūgai siau-čiant — irgi reikia keltis laiku. Riskis iš lovos įprastą valan-dą, nors miegas kažin kaip būtų malonus. Užmiršk lovoje pusryčius ir joje laisvą skaity-mą — tai senų laikų turčių atgavos.

Laiku gulant ir keliant įpratinamas esti žmogaus kūno laikrodžio miegui ir atsikėlimui. Tik tada — vos

Laiškas

NEAPYKANTA

Jono Daugėlos straipsnis „Trumpa atmintis ar amžina neapykanta“ sukėlė visą eilę prisiminimų. Straipsnyje minimas Lietuvos žydų Kauno universiteto suvažiavimas. Ir pagalvojau, ar tik nebus tie patys žydai, su kuriais aš mokiausi Kauno gimnazijoje. Jie visi atėdavo apsilvilkę geros medžiagos unifor-momis. Tuo tarpu, kai mano ir daugelio mano draugų unifor-mos buvo iš paprasčiausios medžiagos su nemažai lopų, lopelių. Didžiosios pertraukos metu jie išsiimdavo puikius sumuštinus, į kuriuos pažvel-gus mūsų seilės varėdavo. Neretai, ypač pirmokus, atly-dėdavo tarnaitės. O kas gi buvo tos tarnaitės? Tai lietu-vaitės, tarnaujančios žydų šeimose. Nesu girdėjęs nė vieno atsitikimo, kad žydaitė būtų tarnavusi lietuviškoje šeimoje. Ir kaip tos mergaitės buvo išnaudojamos. Galima būtų parašyti išsisa straipsnį. Kaune buvo įsteigta Šv. Zitos draugija, kaip tik šių vargšių mergaičių buičiai pagerinti. Ir dabar, Izraelyje susirinkę, jie sako, kad Lietuvoje jie buvo persekiojami. Ar ne geriau tie gudrūs vyrai padarytų, pasvarstydami, iš ko kyla antisemitizmas. Kodėl pavyz-džiui, nėra antisemitizmo ar antilietuvizmo. Istorija pilna pavyzdžių, iš kurių galima būtų pasimokyti ir gal net surasti priežastis. Viena aišku, kad veiksmams, kuriais verčiasi šiuo metu žydai, antisemitizmo ne tik nesuma-džinsi, bet dar jį padidinsi, kas ir ryškų paskutinių dienų įvykiuose.

Pranas Zelionis

I šulinį, iš kurio geri, negali-ma mėtyti akmenų.

pagalvę paliesi — užmirsi ir tuo pat laiku rytais pabusi. Tik pabudus, žinoma, reikės tuojau šokti lauk iš lovos.

8. Toje pat lovoje miegok ir tuos pačius įprastus ir pamėg-tus rakandus apie save turėk. Trumpai pasimelsk ar susi-kaup — kilnias mintis sužadink, ar tik giliai atsidusk prieš miegant.

9. Apie miego vaistus maty-tus — girdėtus pranešimus — skelbimus nesidėk galvon — užmiršk juos ir niekada net nepagalvok apie tuos niekus pensininkui.

Išvada. Šitai elgtis priva-lo kiekvienas dabar nemiga nesiskudžiantysis. Matom, kad visai nėra vietos miego vaistams. Todėl jų ne tik neprašykime, bet ir nė negal-vokime apie juos.

Tie neva tai miegui vaistai taip patraukliai skelbiami televizijoje nėra miegaliui skir-ti, bet pirklio kišenės padidini-mui.

Dar žodelis ligoniui, kuris guli per dienas lovoje, nemie-ga naktimis ir vargina arti-muosius, vis prašydamas ne-būtinai patarnavimo. Taip nereikalingai trukdomų prižiū-rėtojų kantrybė išsenka ir sergantis dėl to nukenčia. Todėl naktį sergantis, nors ir nemiegodamas, bet jokio kitokio blogio neturėdamas, turi ramiai laikytis ir be reikalo nevarginti artimųjų ir patarnautojų.

Visi, kurie pildys šiuos sveiko proto reikalavimus, miegos kaip angelai. Tik retai kuris, turintis galvoje vėžį ar kitą kurią sunkią nemigos priežastį, bus reikalingas specialios pagalbos, bet ir tada ne vaistų.

Pagaliau — nepamirškime, kad senas žmogus yra kaip mažas: jis dažnai nežino, kas jam gėrį teikia. Miegui vaistai tikrai nenaudojami. Už tai stenkimės kiekvienas išpildyti visus devynis virš minėtų patarimus — tada nė vienas nereikės prašyti miegui vaistų, kaip Tamsta kad prašai. Saldžių sapnų!

PASAULIO SVEIKATOS DIENA

Šių dienų žmonės gyvena ilgiau dabartinės medicinos dėka, bet gadiną sveikatą nesveiku gyvenimo būdu, rašo Pasaulio sveikatos organi-zacija. Visame pasauly yra manoma, kad sveikata yra perkama, kad gydytojai ją gali parūpinti ir dėl to žmogus pats savimi nebesirūpina. Bet kiekvienas turės sveikatą savo rankose, jie jis laikysis trijų taisyklių sveikai gyventi: kūno judėjimo, maisto ir asmeniškos atsakomybės. Vienintelė priemonė prieš alkoholį, rūkymą ir narko-tikus yra asmeniška at-sakomybė už savo sveikatą. Rūkymas yra blogas sveika-tai — ankstyvos mirties svar-biausia priežastis. Kūno judė-jimas — mankšta yra svarbi visokio amžiaus asmenims, bet ne šių laikų „fitness-rage“. Iš maisto riebalai ir cukrus padaro žmogų daug žalos. Didžiausias sveiko maisto priešas yra „fast food“ ir panašūs pramonės gaminiai. Pasaulio sveikatos organi-zacija aštriai kritikuoja vakarų kraštus, kurie savo nesveiko maisto kultūrą eksportuoja trečiajam pasaui, nes maistas su nesvei-kais riebalais ir saldžiais gėri-mais užkariauja trečiojo pasaulio didmiesčius. — T.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Second class postage paid at Chicago, Ill.
Subscription Rates: \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytų adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.	
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00	
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyso nusiūti. Nesuaukštų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančioms gavus prašymą.

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOŠ CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami ofisai)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val. pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS
Aukštesnė ir moteriškos ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4411
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsipletusiu vėnu ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvės gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DANTŲ GYDYTOJOS
DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS — karūnėlės, titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.
DR. LAURA KYRAS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7, Antr. ir ketv. 9-12, Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. FR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4, 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; i.e.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Širdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS — CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4411
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsipletusiu vėnu ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvės gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DANTŲ GYDYTOJOS
DR. IRENA KYRAS
PROSTHODONTICS — karūnėlės, titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.
DR. LAURA KYRAS
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
10522 S. Cicero St., Oak Lawn, Ill.
Tel. 636-2992
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

776-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Kalbame lietuviškai
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
Kitos pagal susitarimą

Edmundas Vizinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadienis pagal susitarimą

BAŽNYTINĖS SUKAKTYS

Išvairios sukaitys bei jubilieji, tiek žymiųjų įvykių, tiek asmenų, yra gera proga prisiminti praeitį ir semti iš jos stiprybės. Taigi nenuostabu, kad okupantai, kurie visomis priemonėmis stengėsi užgožti lietuvių tautoje religinę ir tautinę dvasią, nutyli mūsų valstybės garbingą praeitį, ją niekina ir neleidžia prisiminti mūsų tautai nusipelnusių asmenų.

Tačiau, kad ir labai kukliame, okupacinės valdžios išcenzūruotame „Katalikų kalendoriujė — žinyne 1986“ bent trumpomis datomis bei vardais prisimenamos artimiausio laiko sukaitys. Didelio dėmesio vertas Lietuvos vyskupų ir vyskupijų valdytojų ganytojiškas laiškas „Lietuvos krikšto jubiliejui artėjant“. Jame, be kitų gilių minčių, iškeliamas didysis Lietuvos vienytojas Mindaugas, 1251 (ar 1250) apsikrikščijęs drauge su savo šeima ir didikais, išsiriūpines iš Sv. Sosto Lietuvos vyskupijos įsteigimo leidimą. Kaip žinia, ta pirmoji mūsų vyskupija buvo tiesiog nuo Apaštalų Sosto priklausoma. Toliau ten rašoma: „1387 m. Lietuvos sostinėje pradėtas Krikštas ir įkurta vyskupijų oficialiai reikiš visų lietuvių atsiskakymą nuo pagonybės.

Pagrindinis sukaitys minėjimas įvykis, kaip žinia, Romoje 1987.VI.14, dalyvausiant Sv. Tėvui, o birželio 28 d. centrinis minėjimas įvyks Lietuvos sostinėje Vilniuje, t.y. toje vietoje, kur prieš 600 m. buvo pradėtas Lietuvos krikštas. Reikia manyti, kad krikšto sukaitys vienu ar kitu būdu paminės ir visos Lietuvos parapijos. Tačiau ateina žinios, jog okupantai nenori, kad Lietuvos krikšto sukaitys būtų iškilmingai minima. Taigi galimas dalykas, kad visus minėjimus jiems įprastu būdu trukdys.

Minėtas leidinys primena ir visą eilę kitų svarbių sukaityų, pro kurias ir išievojus lietuvių neturėtų tylomis praeiti. Štai kai kurios jų.

1986 m. bažnyčios pastatymo, perstatymo ar parapijos įsteigimo sukaitys minės šios parapijos: Dievenišės (575 m.), Lygumai (550 m.), Šaukėnai (500 m.), N. Daugėliškis, Rūdninkai (475 m.) Telsių II, mažoji bž. (450 m.), Žemaitkiemis (400 m.), Krinčinas, Leipalingis, Tryškiai (375 m.), Nemakščiai, Pikeliai, Židikai, Dubičiai (350 m.), Laižuva, Leckava, Smilgiai Pan. (325 m.), Golvonai (300 m.), Kamajai (275 m.), Pajevonys (250 m.). 200 m. sukaitys mini šios bažnyčios: Anciskis, Imbradas, Daugai, Nemaniūnai, Keturvalakiai, Kruopiai, Renavas, Milašaičiai, Palonai, Šiluva. Žinia, yra ir daugiau bažnyčių sukaityų.

Sustokime prie Bažnyčiai ir tautai nusipelnusių asmenų. Prieš 450 metų (1536) gimė žymusis Žemaičių vyskupas ir katalikybės Lietuvoje atgavintojas vysk. Merkelis Giedraitis, pirmasis lietuviškų katalikų knygų Lietuvos D.K. leidėjas. Prieš 300 metų (1686.III.27) gimė Prūsijos evangelikų liuteronų general-superintendentas Jonas Jokūbas Kvantas, kurio rūpesčiu 1775 buvo pirmą kartą lietuviškai išspausdintas visas Sv. Raštas. Prieš 125 metus (1861.IX.30) gimė arkiv. Pranciškus Karevičius, MIC, paskutinis Žemaičių vyskupas, ypatingai nusipelnęs Nepriklausomos Lietuvos kūrimosi metu. 1866.XII.17, taigi prieš 120 m., gimė prelatas Povilas Januševičius, vienas iš didžiausių Lietuvos atkūrimo

veikėjų, labdarybės darbuotojas, Vaikelių jėzaus draugijos įsteigėjas ir ilgametis pirmininkas.

Prieš 120 metų gimė pirmasis Telsių vyskupas Justinas Staugaitis (1866.XI.14), kun. Kazimieras Pakalniškis — Dėdė Atanazs (1866.II.11), rašytojas, publicistas, „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgos“ laikraščio įkūrėjas ir redaktorius.

Prieš 100 metų gimė žinomas lietuvių reformatų teologas Karlas Bartas (1886.V.10), filosofas Stasys Šalkauskis (1886.V.16), religijų istorikas, katalikų laikraščių redaktorius ir leidėjas prof. Pranas Dovydaitis (1886.XII.2), Vilniaus krašto lietuvių veikėjas kun. Ambraziejus Jakavonis (lenkų nukankintas 1943 m. apie Velykas).

Okup. Lietuvoje yra nemažai senyvo amžiaus kunigų skaičius. 100 metų gimimo sukaitys ruošėsi minėti du seniausius Lietuvos kunigus: Vilkaviškio vyskupijos kun. Vincas Dumčius (gim. 1886.II.28), bet jis mirė 1986.II.7. Panašiai atsitiko ir su kitu seniausiu kunigu: Panevėžio vysk. kunigas Augustinas Pronckietis, gimęs 1886.VIII.29, mirė 1986.I.23.

Nei okup. Lietuvoje, nei išievojio neturėtų būti pamiršti paminėti įvykis, kai prieš 60 m. (1926.IV.4) popiežius Pijus XI paskelbė apaštalinę konstituciją „Lituanorum genti“. Tada apaštalinio sosto vizitatorius arkiv. Jurgis Matulaitis-Matulevičius iškilmingai paskelbė Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimą (Pilnas tos konstitucijos tekstas yra atspausdintas „Lietuvos bažnyčių“ I t., 84-88 p.). Tiek apie sukaitys.

Bet artėja dar viena labai svarbi sukaitys, kuri nėra pažymėta Lietuvos bažnytiniam kalendoriujė. Tai Vilniaus pirmosios katedros bažnyčios 600 metų sukaitys. Katedros bažnyčia buvo pastatyta D.L.K. Jogailos rūpesčiu 1387 m., Lietuvos krikšto metu. Amžių slinkty ji buvo kelis kartus sunaikinta ir vėl atstatyta. Išliko ir II pasaulinio karo mūšių metu. Tačiau pokario metais okupacinė valdžia (kalbama, kad patiemis Lietuvos sovietiniais vadeivoms pasiūlius) katedrą iš katalikų atėmė. Buvo projektų šį laiką dailės architekto Lauryno Stukos-Gucevičiaus kūrinių nugriauti ar paversti kurių nors buitinių reikmenų sandėliu, kaip buvo padaryta su kitomis Vilniaus bažnyčiomis. Tačiau vis dėlto buvo apsispręsta pastatą nesunkiai kinti ir perdaug neperdirbinėti. Ji buvo paversta „paveikslų galerija“. Tokia ir dabar yra.

Taigi ir Lietuvos krikšto jubiliejus gerokai liūdnas. Vilniaus vyskupija — be vyskupo, be katedros. Pagaliau ji vis dar tebėra Lenkijos bažnytinės provincijos sudėtyje.

Katedros katalikams gražinio klausimas turi būti pirmiausia išievojio nedelsiant ir labai plačiai keliamas. Gera proga — Lietuvos krikšto 600 sukaitys. Šiuo reikalu turėtų pirmiausia susirūpinti išievojio veikėjas Lietuvos Krikšto minėjimo komitetas, išievojio gyvenantieji lietuviai vyskupai, mūsų dvasininkai, religinės, šalpos ir kitos organizacijos. Šiuo klausimu tylėti — reikėtų pritarti okupanto saviškai. Taigi reikia visais galimais būdais šaukti ir reikalauti, kad prieš 600 metų įkurta katedra vėl būtų sugrąžinta Lietuvos katalikams.

b. kv.

SKATINA LIETUVIŠKĄ KŪRYBĄ

Pokalbis su JAV LB Kultūros Tarybos
pirmininke Ingrida Bublione

— Gyvenate Clevelande, auginate šeimą, dirbate Advertising and Public Relations įstaigoje ir eilę metų vadovaujate Kultūros tarybai. Pasakykite, kaip surandate laiko lietuviškos kultūros ugdymo reikalams ir kokie asmenys įeina į jūsų vadovaujamą tarybą?

— Augau lietuviškoj šeimoj, kur buvo skatinamas lietuviškas visuomeninis darbas, kuris tapo dalim mano gyvenimo. Laiko visada ir viskam galima surasti, juo labiau, kada ji skiri tam, kas brangu. Juk darbas Kultūros taryboje yra glaudžiai susijęs su išievojio gyvybės palaikymu ne tik dabar, bet ir ateityje. Esu taip pat laiminga, kad ne viena ši darba dirbu, o turiu pasižymėjusius tarybos narius bei apskiai rėmėjus, kurie darba palengvina ir teikia moralinės pasipirties.

Kultūros tarybos branduolį sudaro įvairių kultūrinių sričių atstovai: Viktoras Mariūnas, Juozas Stempušis, Nijolė Palubinskienė, Andrius Kuprevičius, Vacys Rociūnas, Vincas Akelaitis, dr. Augustinas Idzulis, Algis Rukšėnas, Ramunė Kubiliūnaitė. Kultūros tarybą taip pat įeina pasaulio liet. archyvo vedėjas Česlovas Grincevičius, Liet. tautinių šokių instituto pirm. Galina Guobienė ir muzikų sąjungos muzikinės komisijos pirm. Rita Kliorienė. Be minėtų, Kultūros tarybą dar turi visą kadra patarėjų iš įvairių mokslo ir meno sričių.

— Ar Kultūros taryba turi sudariusi ilgalaikę atliktinų darbų programą, skubių darbų sąrašą, išlaidų samatą ir t.t.?

— Kūrybinė kultūra yra individualios iniciatyvos ir spontaniškų užmojų vaisius. Tikrai kultūrai net totalitarinės valstybės programų nesudaro. Ji gali būti tik skatinama. Tai esame darę ir darysime menų bei mokslų sričių konkursais bei užsakymais. Kultūros taryba metų pradžioje sudaro ateinančių metų darbo programą, derinant ją su kitom kultūrinėm institucijom bei individualia iniciatyva. Pvz. nors Liet. Enciklopedija ir buvo išleista vieno asmens iniciatyva, tačiau Kultūros taryba šį darbą skatino ir moraliai rėmė. Programų galima daug surašyti, bet reikia ir reikalą realiai žiūrėti, ir todėl Kultūros taryba užsimoja tik tokiame

ANTANAS JUODVALKIS

darbu, kurį tikrai atliks. Savo darbų projektus kasmet pateikiame JAV LB Tarybos sesijoms tvirtinti. Jiems vykdyti samatas teikiame JAV LB krašto valdybai ir Lietuvių Fondui.

— Spaudoje laiks nuo laiko išskyla kultūros klausimais samprotavimų, kad ir tiesiogiai nenurodančių jūsų vadovaujamos tarybos vardo, ar į tai reaguojate?

— Spaudos užuominas apie kultūrinę veiklą atidžiai sekame. Mes labai džiaugiamės, kad žmonės seka mūsų veiklą ir į mūsų darbus įvairiai reaguoja. Tik gaila, kad dažnai kalbama bendrybėmis arba liečia ne mūsų kompetencijos objektus. Į konkrečius siūlymus, pasiūlytas programas mielai reaguotume.

— Kas parenka premijotinus kadidatus, kokie statomi jiems reikalavimai?

— Mūsų premijos yra dvejopo pobūdžio: liet. bendruomenės literatūros ir įvairios konkursinės premijos yra dalykinės, kitos — asmeninės. Dalykinėms taikomi varžybinių kriterijai — premijuojamos tos rūšies geriausios. Asmeninėmis — žymiai pasižymėjusiu kūrėjais, regimais praturtinę liet. kultūrą išievojioje. Premijoms skirti yra sudaromos tų sričių specialistų vertinimo komisijos. Stengiamės, kad į kiekvieną komisiją įeitų bent po 4 narius.

— Premijų skirstymas yra viena iš Kultūros tarybos sričių. Kuo dar Kultūros taryba rūpinasi ir ką remia?

— Gaila, kad Kultūros tarybos darbai matomi tik premijų paskirstyme, mat, šios labiausiai išpopuliarintos. Juk daugiausia kalbama ir apie Nobelio premijas, tuo tarpu šalia jų pasaulyje vyksta nepaprastai gyva ir aktyvi kultūrinė veikla. Kultūros taryba rūpinasi visom išievojio galimom kultūros šakom, tai rodo net jos sudėtyje esantys nariai. Surašant metinius projektus, ieškoma atsakymų į tris pagrindinius klausimus: ar objektas išievojio reikalingas? ar yra kam projektą vykdyti? ar yra ir „bus“ lėšų jam realizuoti?

— Iš kur Kultūros taryba gauna lėšas ir kaip jas sunaudoja?

— Lėšas projektams gauna-

mos iš Liet. Fondo. Administracinėms išlaidoms ir literatūros premijai — iš JAV LB krašto valdybos. Džiaugiamės, kad taip pat turime eilę mecenatų, kurie įvairioms progoms atsiunčia aukų. Ivertinant mūsų sunkų darbą, lietuviai iš Philadelphiajos paskyrė mums savo palikimą. Tikimės tokių susilaukti ir ateityje.

— Kultūros taryba organizuoja premijų įteikimo iškilmes, kviečia į jas laureatus, vyksta patys ir susidaro kitos išlaidos. Iš kokių šaltinių ir kas dengia susidariusias išlaidas?

— Savaime aišku, kad visos šventės reikalauja ir išlaidų. Visas šventes, juo labiau kultūrinės, reikia atlikti kuo iškilmingiau ir įspūdingiau. Dažnai skundžiamės, kad į mūsų šventes nesilanko jaunimas. Jie mato, kaip šiame krašte vyksta šventės ir kiek jom teikiama reikšmės. Todėl negalim grįžti į tuos laikus, kada prieš 35 metus pradėjome čia kurtis ir tenkinomės tuo, ką turėjome. Tad be išlaidų neįmanoma šventės praversti. Juk į mūsų šventes suskrenda žmonės nuo Pacifiko iki Atlanto, tai turime šventės dalyvių vienu ar kitu atžvilgiu patenkinti. Išlaidas padengia krašto valdyba, mecenatai ir premijų šventės dalyviai. Laureatai kelionės ir kitas išlaidas patys apsimoka.

— Kokie saitai riša Kultūros tarybą su krašto valdyba, ar tarybos planus svarsto krašto valdyba savo posėdyje ar tik pasižymi išlaisvinti pranešimo?

— Pagal JAV LB įstatus Kultūros taryba planuoja ir vykdo krašto valdybos veiklą kultūros srityje. Kultūros tarybos funkcija remiasi krašto valdybos pasitikėjimu. Atsiranda nepasitikėjimo pagrindai, krašto valdyba gali Kultūros tarybos narių sudėty keisti. Savo posėdyje Krašto valdyba gali kelti klausimų, liečiančių Kultūros tarybos projektus bei jų įvykdymą. Ir tai daroma.

— Kokia Kultūros tarybos pažiūra į lietuviškų laikraščių bei žurnalų išsilaikymą ir knygų leidimą? Kaip ir kas galėtų padėti, kad lietuviškieji laikraščiai ir knygos išsilaikytų? Ką tuo reikala daro Kultūros taryba?

— Kultūros tarybai kelia

Ingrida Bublione — Kultūros tarybos pirm.

didelį rūpestį mūsų spaudos išsilaikymas ir jos likimas. Tačiau spauda gali išlaikyti tik kiekvienas sąmoningas lietuvis, o ne vien Kultūros taryba. Taip pat, kaip žinome, laikraščiai ir knygų leidyklos yra privačių organizacijų. Patios leidyklos turėtų būti atviresnės ir agresyvesnės. Kultūros taryba kasmet skelbia gruodį spaudos mėnesių. Kreipiamės į kiekvieną lietuvių, kad užsisakytų mūsų laikraščius, kad pirktų lietuvišką knygą ir t.t. Džiaugiamės, kad kiekvieno kolonijoj yra šių laikų knygnešiai, kurie kas sekmdienį platina lietuvišką spaudą ir knygas. Planuojame šiais metais praversti konkretesnį spaudos vaju, įjungdami visas LB apylinkes.

— Pinigų stoka nėra vienintelė lietuviškos raštyjos menkėjimo priežastis, bet yra ir kitų, kaip skaitytųjų, prenumeratorių mažėjimas, spaudos bendradarbių ir redaktorių stoka. Ar dar galima šį reikalą pataisyti ir kokių priemonių reikia griebtis?

— Redaktorių, ne spaudos bendradarbių Kultūros taryba negali pagimdyti. Tačiau koordinuota ir koncentruota akcija galėtų gal teikti atgavimui impulsų. Šiuo klausimu reikėtų tartis su švietimo taryba, ideologinių organizacijų vadovais ir kitais. Reikėtų

ruošti ir skatinti jaunimą rašyti į spaudą. Šiuo klausimu daugiau turėtų rūpintis mūsų liuanistinis švietimas bei liuanistikos katedra.

— Lietuvių bendruomenė leidžia anglų kalba biuletinį — laikraštėlį „Bridges“. Ar toks kelias neprideda prie lietuvių kalbos silpninimo?

— Ką dar galima silpninti? Čia tik toks klausimas: arba nieko, arba bent anglų kalba apie Lietuvą ir lietuvių tautą.

— Ką dar norėtumėte pasakyti plačiajai lietuvių visuomenei?

— Pirmiausia norėčiau padėkoti visiems, kurie prie išievojio kultūrinio darbo vienu ar kitu būdu prisideda. Padėkoti visiems kūrėjams, kurie savo kūryba skaidrina mūsų dienas išievojio. Kultūros darbuotojams palinkėti jėgų tęsti kultūrinį darbą savo apylinkėse. Skatinčiau išievojio įsisąmoninti dr. Juozo Girniaus išėjimą: „Smulkiais apsisprendimais vyksta apsisprendimas kapituluoti nutautimui sava valia ir todėl sava kalte“.

Dėkoju dinamiškai Kultūros tarybos pirm. Ingridai Bublionei už pareikštas mintis, kurios, manau, prisidės prie didesnio susipratimo tarp lietuvių visuomenės ir painingų kultūrinį reikalų.

KAIMIEČIO UŽRAŠAI

Vienos šeimos gyvenimo iškarpa

J. ZARA

29

— Vaišniui išėjo kitaip, — tęsė Pleškys. — Daugiau žemės, daugiau ir naudos. Laimėjo žmogus ir tu, kad sūnaus į kariuomenę napaėmė. Kaip jam tai pasisekė, — niekas teisybės ir nežino. Buvo tokia kalba paėjus, kad daktarą papirkes... Tas esą tai vaikino plaučius nesveikus radęs... Bet aš tuo nenoriu tikėti. Balsių Tikniui sūnų dėl plaučių išbrokino, vaikinas po metų pasimirė. O Vaišniukas ir šiandien lygiai su tėvu dobilus pjauna. Ligonis būdamas taip nedirbtų... — užbaigė pasakojimą Pleškys, pažvelgė į vakaruose pasirodžiusias saulėlydžio žaras ir paragin arkliaus, nes tie savo ristią buvo visai sulėtinę. — Tai tik akių dūmimas, — įsiterpė į pokalbį Elzė. — Kas nesveikais plaučiais galėtų taip dainuoti kaip Vincas! O tas kad užtraukia talkoje kokią dainą, tai kaip koks giedorius bažnyčioje! Gražu klausyti!

— Tokiais atvejais teisybės nesako, — pasakė Jonas, iškratė pypkę į drangą ir, užmetęs akį į lauką keliuką, kuriuo berniukas neva tai varėsi bandą, bet tikriau — tai pats pirmą bėgo, pridėjo: — Žiūrėkit, bulius piemenį veja!

Visi sužūrė į keliuką ir pamatė, ko nesitikėjo. Žalo jaučio galva buvo priarišta už ragų prie kojos, bet, nežiūrint savo luosumo, bulius gavo piemenuką, kol vaikas prisitaikęs botagą uždėjo porą gerų smūgių per placią išsiganijusią gyvulio nugarą. Taip pašventintas, bulius nusiramino ir jau daug ramiau

kartu su karvėmis ėjo į sodybą, kuri, medžiuose paskendusi, atokiau nuo kelio stovėjo.

Lengvos sutemos leidosi į pievas, kur skystų miglų gaubiamos dunksojo šieno kupetos, kitur dar tik išskotos pradalgės, lyg mergaičių kasos, raichijos rėžiuose tarp suartų dirvų, tarp vakaro ramybės migdomų vasarųjų ir balstančių, pasunkėjusių varpų prie žemės traukiamų rugių.

Vakaras kvėpėjo žiedais, medum ir drėgme, kuri sklido nuo beržynėlio, nes kelias ėjo per slėnį. Dargučių mažazemių nuosavybė, kurie pievų dar nebuvo nusausinę, ir vanduo čia užsibūdavo iki vidurvasario.

Pasišnekučiuodami ir į vakaro šešėlių gaubiamus laukus pasidairydami, Pleškiai neskubėdami judėjo namų link. Kai įvažiavo į kiemą, buvo jau pritemus, tik raudoni saulėlydžiai, kaip koks didžiulis gaisras, žaravo vakaruose.

Kitą rytą Pleškys pakilo jau saulei patekėjus. Norėjo anksčiau keltis, bet per abi rankas nusmelkė toks neaiškus sunkumas, nusprendė — dar pusvalandį padirbšoti.

Pakilęs nuėjo į ganyklą už klojimo, perkilinojo arkliaus, tegu ganosi iki pietų.

Vos tik šeimyna pavalgė pusryčius, pro duris vidun įsilinko Ona, vyriausia Pleškio duklė. Įėjo taip tyliai, jog nė durų rankena nesubraskėjo.

Ona, maziukė moterėlė, liesa, nors buvo neščia ir per vidurį papilnėjusi, vaikščiojo taip lengvai, lyg pūkas, vėjelio pučiamas.

— Kap gerai, visus randu namie, — pasakė ji ir nuėjusi prie tėvo, pabučiavo jam ranką. Ona visada taip pasveikindavo tėvą.

— Onutė! — nudžiugo Janė. — Sekmdienį bažnyčioje visur tavęs dairiausi, bet nemačiau. Kaip laikais?

Ona pasižymėjo tuo, jog garsiai ir daug kalbė-

davo. Jei neturėdavo ko pasakoti iš savo gyvenimo, pasakodavo apie kaimynus, tie pasakojimai užtrukdavo valandoms, nes leidosi į smulkmenas.

Šį kartą Ona buvo tyli, kaip dar niekada. Atsėdo prie lango ant suolo, užsitraukė ant akių skarelę, o vienu jos kampu ėmė šluostyti ašaras.

— Kas, Onutė? Ar kokia bėda? — Elzė šoko prie sesers.

— Taigi, kad bėda... Stanislovas serga...

— Kuris? Ar sūnelis?

Onos vyrais ir trijų metų sūnus abu buvo vienvardžiai. Tėvas niekad nepasižymėjo stipria sveikata, iš prigimties turėjo duslų, ir tas jį dažnai pakamuodavo. Apie sūnų nebuvo girdėti, kad jam būtų ko trūkę, bet nežinau — įvairios ligos tykodavo jaunus vaikus. Elzė ir norėjo žinoti, kuris buvo susirgęs.

— Stanislovas, tėvas... — atsakė Ona. — Vakarsu bernu visą dieną pjovė sieną, žinote, rėžius prie Burbinų kaimo. Turbūt persidirbo, o gal šaltas vanduo pakenkė, nes pietų parėjęs kuone pusę kibiro išgėrė. Jau vakar vakare negalavo, dusulys ėmė kamuoti, o šį rytą tik kosi ir kosi, o kartais vos tik atsigaua — taip sunkumas krūtinę užgula...

— Pana šventoji! — riktelėjo Elzė. — Aš bėgu į seklyčią, rodos, už balkio turėjau grabnyčios žvakę...

Elzė išlėkė į priegangį, buvo girdėti kaip sutrinkusio seklyčios durys.

— Ar valgo ką? — pasiteiravo Janė, bet Ona neturėjo laiko į tą klausimą atsakyti, grįžo Elzė grabnyčios žvakigaliu nešina.

— Radau! — pradžiusi rodė žvakigalį. — Paimk, jei reikėtų — turėsi...

Tėvas užmetė rūstų žvilgsnį į Elzė ir paklausė:

(Bus daugiau)

ETINIŲ VERTYBIŲ NUOSMŪKIS SOVIETŲ IMPERIJOJ

DR. KAZYS ĖRINGIS

Kievienoje tautoje ir valstybėje yra gero ir blogo. Tik atskiruose laikotarpiuose gėris arba blogis įsigali labiau. Krikščionybės, Judaizmo, Islamo, Induizmo ar Budizmo tradicijos net šiais moderniais laikais nėra priimtinos viena kitai ar net yra diametriškai priešingos. Ekumeninis judėjimas stengiasi religines tradicijas suartinti, visose tose tradicijose atmetant pragaistingas dabartinei žmonijai atgyvenas.

Ateistinis komunizmas savo liguistų nusistatymu religinėms tradicijoms pasižymi beatodairiškumu. Todėl dalies žmonių šalių valstybinės žinybos ir visuomeninės organizacijos jį prilygsta dvidešimtojo amžiaus proto paklydimui. Todėl komunizmas, ypač maskviškis, yra pati nuožniausia šio laikmečio religija.

Komunizmo nelogiškose keistenybėse yra vienas ypač būdingas bruožas, kurį galima apibūdinti „nesurandantį kryžkelės melo akliavimu“, neišbrendama melo klampynė. Dar daugiau: komunistinės dogmos melą skleidžiantieji dedasi esą padarioje pozicijoje, nes nurodo tikrą arba net akiai tiki kalbą „tiesą“. Anot šios dogmos, tiesa esanti sąlyginis dalykas. Sudėtinga, kad tokiame tvirtinime šimtaprocentiniai prieštarai negalima. Betgi gyvenimo pagrindus sudaro nepraštinčios arba labai lėtai praeinančios, o taip pat ir iš naujo atgimstančios Tiesos, Gėrio ir Grožio vertybės. Marksistinis-lenininis komunizmas tvirtina, kad tiesa naudinga darbo klasei, o iš tikrųjų jie žiūri, kas yra naudinga tautų ir darbininkijos engėjų ir pavergėjų šulvei.

Todėl netenka stebėtis, kad laisvuose Vakaruose, ypač Amerikoje, yra susikūrę etikos lauke dirbančių organizacijų. Jos veikia nepriklausomai nuo vykdomosios valdžios ir pirmoje eilėje vertina, iš vienos pusės, labai įtakingų asmenų sprendimus, o iš kitos — išryškina dar spaudos ir informacijos tinkle nefigūruojančių grupių nuomones. Viena iš tokio veikimo santalkų yra „Etikos ir Visuomeninės Politikos Centras“, įsteigtas 1976 metais Washingtone (Ethics and Public Policy Center, 1030 Fifteenth Street N.W., Washington, D.C. 20005). Jo prezidentu yra centro steigėjas, Yale universiteto krikščionių etikos profesorius, Ernest W. Lefever, Ph.D.

Centro 1985 metų pranešime jo prezidentas pažymi, kad žodžiai ir idėjos neša pasekmes, ypač jei tos idėjos skleidžia vertybes bei nusiteikimus. Tai ir sudaro pagrindinę Etikos ir Visuomeninės Politikos Centro temą, siekiant pažvelgti į minėtus reikšminius etikos ir moralės plotmeje. Prof. Lefever savo pranešime atkreipia dėmesį į tai, kad praejusio dešimtmečio tekmeje politikos ir moralės laukuose keičiantis nuomonėmis buvo nutolta nuo didžiųjų Vakarų etinių priesakų, išplaukiančių iš Krikščionybės-Judaizmo moralinės tradicijos. O tai reiskia — kiekvienam asmeniui dėmesį, asmeninę laisvę ir atsakomybę, teisingumą ir teisėtumą bei apribotą valdžią. Pranešėjas teigia, kad daugelis amerikiečių prarado ryšį su minėtomis vertybėmis ir todėl

jos nepasiekė ir jų vaikų. Nemažai žmonių pasinėre utopinėse iliuzijose, kas apvylė ir padarino neatsakingą visuomeninę politiką. Šio reiškinio apimtys leido mūsų totalitariniams priešiniams piktnaudoti ir iškreipti prasmes didžiųjų sąvokų, tokių, kaip Laisvė ir Išlaisvinimas.

Norėdamas geriau suvokti pasaulinės problemos esmę ir patikrinti per praėjusio dešimtmetį padarytus apibendrinimus, prof. Ernest W. Lefever neseniai lankėsi Sovietų Sąjungoje. Jo tikslas buvo asmeniškai patikrinti gyvenimo faktus toje didžiulėje totalitarizmo valstybėje. Dviejų savaitių laikotarpį Lefever viešėjo Maskvoje, Leningrade ir Gruzijoje, lyginamas su visu tuo, ką jis matė ir patyrė 1960 metais, kai jis pirmą kartą lankėsi Maskvoje ir stebėjo lakūno Gary Powers teismą.

Šių metų balandžio 16 d. prof. Lefever lankėsi Chicagoje ir padarė apibendrinanti pranešimą savo kelionės į Maskvą metu surinktu faktų ir ankstesnių tyrinėjimų. Beje, pažymėtina, kad jo vadovaujamą Centrą vis gausiau remia įvairūs humanistinės programos palaikantieji fondai ir Amerikos pažanga skatinančios bendrovės, jų tarpe antros trečios lietuvių išeivių kartos Rudžių šeimos Rockwell Engineering korporacija. Apsilankant Chicagoje prof. Lefever garbei rengiamo posėdžio šeiminiškai buvo inžinierius Antanas ir Marija Rudžiai. Į Marijos Rudienės gyvome gelėm padabintą Union League klubo salę buvo pakviestas nemažas būrys svečių, jų tarpe — ankstyvesnieji ir poka riniai lietuvių ateiviai. Vakaro garbės svečiai — Etikos ir Visuomeninės Politikos centro prezidentas dr. Ernest W. Lefever ir prezidentų Nixono ir Fordo atsakingas pareigūnas, buv. JAV Ambasadorius NATO Sąjungai ir 1975 metų Gynybos sekretorius, Donald Rumsfeld su ponia. Amerikiečių tarpe — ats. generolas John D. Lawlor su ponia, buvęs Illinois gubernatorius William G. Stratton su ponia ir kiti. Vakaro šventišką nuotaiką savitai paryškino daugiaspalvių gėlių žydėjimas ant stalų.

Prof. Lefever pranešimo sintitinė apžvalga

Pranešėjas, remdamasis savais tyrinėjimais ir pakartotiniais apsilankymais Sovietų Sąjungoje, pirmiausia pažymėjo, kad tame didžiuliam krašte, šalia įsiskėjusio blogio, daroma labai daug gero. Betgi tame krašte siekimas gėrio nesutrukdė vykdomosios valdžios priemonėmis suvaržyti, tiesiog sukaustyti, žmogų. Kas gali peikti sovietų užmojus ir atliktus darbus švietimo srityje. Tačiau pragaistinga visuotinė valstybinė auklėjimo ir švietimo sistema išugdo nekritišką žmogų, net su išreipta vaizduote pagrindinėms vertybėms. Bandoma nuteikti jaunimą, kad visas pasaulis yra „ryklių“ pasaulis ir tik Sovietų Sąjungoje yra visokio gėrio versmė, žavinti žmoniją. Nepeiktina yra sovietų sveikatos apsaugos sistema, bet tai netrukdė valdžiai patalpinti žmogų į beprotnamį, į pavojingųjų skyrių, vien todėl, kad tas žmogus mano kitaip, negu oficialiai nustaty-

Ethics and Public Policy vakarieneje, kurioje Ernest W. Lefever ir Donald Rumsfeld padarė pranešimus. Iš kairės: Maria Rudienė — Balfo pirm., Ernest W. Lefever — Ethics and Public Policy prez., Jorie Lueloff — 7 kanalo, Donald Rumsfeld, inž. Antanas J. Rudis, Mrs. Rumsfeld, gen. John D. Lawlor ir Mrs. Lawlor.

Nuotr. J. Tamulaitis

MOSŲ KOLONIJOSE

Grand Rapids, MI

TAUTINIŲ ŠOKIŲ KONCERTAS

LB Grand Rapids apylinkės valdyba balandžio 12 d. surengė tautinių šokių koncertą Šv. Jurgio salėje. Programą gražiai atliko iš Chicago atvykęs lietuvių tautinių šokių ansamblis „Spindulys“, vadovaujamas Rasos Soliūnaitės-Paskočimienės. Šis koncertas ypatingai patiko publikai, nes nedidelė Grand Rapids lietuvių kolonija retai turi tokių progų pasidžiaugti linksmo lietuviško jaunimo gražiai atlikta programa. Į koncertą atsilankė daug žmonių. Tikimės, kad „Spindulys“ ir vėl kada nors mus aplankys, nes prieš kelis metus jis buvo pas mus pirmą kartą, o dabar jau antrą kartą mus džiugino.

Po programos vaikinoms užkandžiais ir vyko šokiai. Visi smagiai pasilinksmino, o jaunimas su svečiais pabendraavo.

APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

LB Grand Rapids apylinkės metinis susirinkimas įvyko sekmadienį, balandžio 20 d. Šv. Petro ir Povilo parapijos mokykloje. Apylinkės pirmininkas Jonas Treška jaun., trumpai pranešė apie valdybos atliktus darbus, surengtus minėjimus, koncertą, gegužinę ir kt., išdėstė Juozas Ugianskis pranešė, kad apylinkės izde, apmokė visas sąskaitas, liko 1,388 dol. Kontrolės komisija (pirm. Kęstutis Stepšys) viską rado tvarkoje.

Apylinkėje daug darbų atlieka įvairūs komitetai, kurie talkina valdybai. Per komitetų pranešimus, apie Lietuvį Fondą kalbėjo Jonas Treška, vyr., apie BALFo aukų vąjį pranešė Stasys Astras, apie

lietuviškas Mišias ir radijo būrelio darbą kalbėjo dr. Stasys Balys, apie Lituanistikos katedrą painformavo Vytautas Kamantas.

Grand Rapids lietuviai stipriai remia lietuviškus reikalus. Per praėjusius metus Lituanistikos katedrai suaukojo 3,117 dol., Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo šventės proga laisvinimo reikalams — 1,491 dol., BALFui — 678 dol., Vasario 16 gimnazijai — 282 dol. ir nemažas sumas Lietuvų Fondui, Lietuvių Religinei šalpai, parapijai, lietuviškai spaudai ir kt.

Į apylinkės valdybą šiais metais buvo renkami trys nariai, arba pusė valdybos, dviejų metų kadencijai. Susirinkimas išrinko Simutę Jonaitę, Juozą Luką ir Joną Trešką, jaun. Praėjusių metų susirinkimo išrinkti pasiliko valdyboje dar vieneriems metams Gražina Kamantienė, Liucija Treškaitė ir Juozas Ugianskis.

Į Kontrolės komisiją buvo vėl perrinkti Nijolė Baniukaitienė, Ignas Kuslikis ir Kęstutis Stepšys. Lietuvų Fondo komitete pasiliko Jonas Treška, vyr., Liuda Raubienė ir Eglė Turutaitė-Templeton. BALFo komiteta sudaro Stasys Astras, Sofija Lastienė ir Liucija Treškaitė. Lietuviškų Mišių komitete pasiliko dr. Stasys Balys, Anelė Lukoševičiūtė ir Kęstutis Stepšys. Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būreliui vadovauja Juozas Lukas. Lituanistikos Katedros komiteta sudaro pirm. Juozas Lukas, Paulius Glovickas, Vytautas Jonaitis, Vytautas Kamantas, Liuda Raubienė, Jonas Treška, jaun., ir Liucija Treškaitė. Dr. Stasys Balys sutiko toliau vadovauti radijo būreliui.

Padiskutavęs įvairius apylinkės veiklos reikalus, susirinkimas nutarė paaukoti

iš apylinkės izdo 200 dol. Šv. Petro ir Povilo bažnyčios remonto darbams ir 100 dol. Lituanistikos Katedros vajui. Susirinkimui pirmininkavo apylinkės garbės pirmininkas dr. Stasys Balys, sekretoriavo Gražina Kamantienė.

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA

Gegužės 4 d. O. ir J. Treškų namuose susirinkusi LB Grand Rapids apylinkės naujoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Jonas Treška, jaun., vice-pirmininkas Juozas Ugianskis, sekretorė Gražina Kamantienė, išdėstė Juozas Lukas, kultūrinių pareigūnų vadovės Simutė Jonaitė ir Liucija Treškaitė.

BIRŽELIO MĖNESIO RENGINIAI

LB Grand Rapids apylinkės valdyba birželio mėnesį rengia minėjimą ir gegužinę. Birželio trečiųjų minėjimas bus sekmadienį, birželio 15 d. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje. Lietuviškas Mišias už išstentus lietuvių laikys kun. Edvardas Statkus 12 val. Lietuvišką pamokslą sakys kun. Jonas Žvirblis. Dešimt minučių prieš Mišias prie bažnyčios bus iškelta Lietuvos vėliava.

Tradicinė Joninių gegužinė įvyks šeštadienį, birželio 21 d. Vytauto ir Nijolės Baniukaičių sodyboje, 6080 Sunfish Lake Rd., prie Rockford, MI.

RINKLIAVA LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIAI

Kiekvienais metais Grand Rapids lietuviai paremia Lietuvos Katalikų Bažnyčią per kun. Kazimierą Pugevičių. Šiais metais Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas kun. Ken Schichtel leido praveisti specialią rinkliavą sekmadienį, gegužės 18 d. Šios rinkliavos reikalais rūpinasi Lietuviškų Mišių komitetas, vadovaujamas dr. Stasio Balio.

G. K.

Kaip „fryzeris“ lietuviškai?

Ar geriau „nutausti“ ar „nutautėti“?

„Dabar šokių grupė išpildys Sadutę“.

O taip? Tai kuo tą Sadutę pripildė, kad dabar reikia ją išpildyti?

Jei jūs nežinote kaip į šiuos klausimus atsakyti, įsigykite naują knygą:

kun. Juozas Vaišnio S.J.

PRAKTINĖ LIETUVIŲ KALBOS VARTOSEN

Knygoje lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos pagrindai bei neįvartotini žodžiai ir posakiai. Būtina kiekvienam besirūpinančiam taisyklinga lietuvių kalba.

Išleido JAV LB Kultūros taryba, 1985 m. 240 psl. kietais viršeliais.

Gaunama Drauge 4545 W. 63 St. Chicago, IL 60629 Kaina 9.65 dol. su persiuntimu.

(Bus daugiau)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėti už apdraudą nuo ugnies ir autoavarijų pas mus

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patysymai. Virtuvės ir vonios kabinetai, Keramikos plytelės. Karšto vandens tankiai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2360

FOR RENT

Išnuomuoju 2 kambarius su prausykla Marquette Parko apylinkėje.

Tel.: 925-2391

HANSEN MARINE SERVICE

Over 40 Years On The Fox River — Chain O' Lakes
RAMPS — SLIPS — SERVICE
New CHEROKEE & CRUISERS, INC. BOATS
Powered by Mercury and Volvo Engines
Mechanical Parts & Access
Nautical Gifts & Decorative Items
McHenry, IL
815-395-3390

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbia dien. „Drauge“.

REAL ESTATE

Century 21 KNECK REALTORS® 7822 S. Pulaski Rd.

RIMAS L. STANKUS
REALTOR-ASSOCIATE
284-1900

Norintieji pirkti ar parduoti namus per šią įstaigą, prašome paminti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais Nuosavybės įrašymui nemokamai.

SIMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public

2951 W. 63 St. 436-7878

BELL-BACE R.E.

J. BACEVIČIUS

Namų pardavimai —

valdymai — nuomavimai

Income Tax — draudimai

6529 S. Kedzie 778-2233

Government Homes from \$1 (U repair). Also delinquent tax property. Call 1-805-687-6000 Ext. 6H-10061 for information.

FOR SALE Auto Repair

Shop Cicero 3 Bays-2 Hoists 1 Hoist also align rack. incl. all equip. Excellent est. business Call weekdays 863-6331. Evenings 652-9113 Stan.

WISCONSIN CENTRAL WISCONSIN New cedar log home, 2 bedrooms, full bath, cathedral ceiling, oak cabinets, full basement, optional acreage \$65,000. By owner. We speak German, call at (608) 565-2543

KAS YRA KAS

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS
37 TOMAS - PAPILDYMAI

689 psl.

Kieti viršeliai.

Biografinės žinios apie lietuvių išeivius kultūrininkus ir visuomenininkus. Naujieji lietuvių talentai. Naujai sukurios organizacijos ir institucijos išeivijoje ir okupuotoje Lietuvoje. Nauji lietuviški leidiniai.

Ok. Lietuvos naujieji rezistentai-disidentai.

Nauji atradimai.

Pastarosios mirtys.

Būtina kiekvienai lietuvių išeivio bibliotekai.

Kaina 35.00 dol.

Užsakymus siųsti į

DRAUGĄ

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA

ALGIRODO GUSTAIČIO

KELIONĖS NEŽINOMUOSE

KRAŠTUOSE

Nuotaikingai aprašyti atsiminimai

iš kelionių po:

MEKSIKĄ

MALAZIJĄ

SINGAPORĄ

JAPONIJĄ

HONG KONGĄ

KINIJĄ

THAI

Autorius su dail. J.

Pautieniumi Meksikoje 1963 m.

Gaunama Drauge 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA

Kaina \$10.75 su persiuntimu. Illinois gyventojai dar pridėda .72 valstyjos mokesčio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

SLA SEIMAS

Dideliais šuoliais artėja Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) organizacijos 100 metų sukaktį paminėti ruošiamas seimas, kuris bus birželio 30 — liepos 3 dienomis Chicagoje.

Rengimo komitetas ir įvairių komisijų nariai balandžio 27 d. Chicagoje turėjo susirinkimą, į kurį atsilankė apie 30 asmenų, dirbančių seimo geresniam pasisekimui. Susirinkime dalyvavo iš Pittsburgo atvykęs SLA prezidentas Povilas Dargis. Jis vietiniams darbuotojams padarė pranešimą, kaip seimas ir pats minėjimas turi atrodyti. Pranešimus apie nuveiktus darbus padarė ir komiteto bei atskirų komisijų nariai.

Kaip atrodo, birželio pabaigoje iš visos Amerikos ir Kanados žada suvažiuoti daugiau kaip 100 delegatų, kurie čia turės neeilinį seimą. Šiaip seimai vyksta kas treji metai. Šį kartą seimas buvo nukeltas vienerius metus tolyn, kad kartu būtų galima paminėti organizacijos šimtmetį. Šalia seimo posėdžių bus ir visa eilė pramogų, kurių tarpe centrinę vietą užims banketas liepos 2 d. Seime žada dalyvauti žymių svečių, kurių tarpe bus Illinois valstijos gubernatorius J. Thompson. Šio sukurto seimo progą vyksta naujų narių verbavimo vėjus, buvo paskelbtas rašinių apie susivienijimą jaunimui konkursas ir kt. Atrodo, kad SLA organizacija dar ruošiasi gyvuoti ilgus metus, būdama viena iš didžiausių lietuvių organizacijų Š. Amerikoje.

(eš.)

ARTEJA TEATRO PREMJEJA

Netrukus Chicago lietuvių turės progą skaniai pasijuokti, stebėdami naujojo teatro „Vaidilutės“ premjerą „Uošvė į namus — tylos nebebus“. Ji bus gegužės 18 d. 3 val. p.p. Chicago Jaunimo centro salėje.

Pati komedija yra gana sena: parašyta prancūzo L. Ridlio ir išvesta į lietuvių kalbą A. Beržinskaitės Rygoje. Ten 1905 m. Stasė Veclauskienė suorganizavo mėgėjų būrelį, ir tais pačiais metais Rygoje šią komediją suvaidino. Taip pat ir Lietuvoje komedija buvo statoma ir vis susilaukdavo pasisekimo.

Ši komedija nėra ilga — užtrunka truputį ilgiau negu 1 valandą. Veiksmas vyksta viename kambaryje, vienos popietės laikotarpyje. Veikalas sukasi apie šeimyninį gyvenimą, kai uošvė, žmonos motina, apsigyveno pas jaunavedžius. Juos aplanko ir vyro dėdė. Taip pat jų visų tarpe maišosi ir tarnaitė. Viskas labai kasdieniška, gyvenimiška ir, nežinint veikalo senuko, gali atrodyti, jog veiklas parašytas visai neseniai.

Veikale pasirodo penki aktoriai. „Uošvės“ rolę vaidina Kazė Brazdžionytė, kuri Chicagoje vadovauja „Lietuvos Aidų“ radijo programai. Taip pat priklauso „Vaivos“ ansamblui ir dainuoja Lietuvių Operos chore. „Dėdės“ rolę atlieka Vincas Olsauskas, kuris dalyvauja „Vaivos“ ansamblyje, pirmi metai dainuoja Lietuvių operos chore.

Laima Šulaitytė-Day, kuri yra vaidinusi Chicago profesionalų teatruose, I.B. Jaunimo teatre ir kitur, čia vaidina „Žmoną Myle“. Vyra Zigma vaidina Edis Šulaitis, kuris anksčiau yra pasirodęs Chicago jaunųjų teatre, o taip pat šoka „Spindulio“ taut. šokių grupėje. Audrė Kižytė.

taip pat ne naujokė scenoje, vaidina „Tarnaitę Katrę“. Režisierės darbą čia sumaniai atlieka Marija Smilgaitė, turinti daug sceninės patirties.

SUVALKIEČIŲ DRAUGIJA

Chicago Lietuvių Suvalkiečių draugijos metinis narių susirinkimas buvo kovo 21 dieną Anelės salėje. Pirm. Leonas Vasilavičius atidarė susirinkimą, pasveikino visus susirinkusius narius ir pranešė, kad yra mirę trys nariai: Nellie Skinulis, Povilas Petrakis ir Antanas Pavilonis. Visi nariai atsistojimu ir vienos minutės tylą pagerbė mirusius narius, jų šeimoms išreiškė gilią užuojautą.

Į draugiją įsirašė viena nauja narė — Antoinette Gribus — ji buvo priimta vienbalsiai.

Narių raštininkė Eugenija Strungys perskaitė nutarimus iš praėto susirinkimo. Viskas buvo priimta. Sužinojome, kad sirgo šie nariai: Anna Candax, A. Chižauskas, Frank Puodžiukas, Eugenija Strungys. Jiems palinkėta greit pasveikti.

Knygų patikrinimą sudarė komisija: Antoinette Kalys, Helen Chižauskas ir Juozas Bacevičius. Raportą pateikė Antoinette Kalys. Pasirodo, kad knygos tvarkingai vedamos, kad draugija yra geram stovyje. Draugijoje buvo pakelti nariai išrinkti nauji pirmininkai: Alex Nevardauskas, kuris sutiko eiti pirmininko pareigas. Petras Vilkelis priklauso daug metų Suvalkiečių draugijai ir, išbuvęs valdyboje kasininku tryliką metų, pasitraukė iš valdybos dėl sveikatos. Jis labai gražiai sugyveno su valdyba ir nariais, tai visi palinkėjo jam geros sveikatos ir prašė, kad jis ir toliau nepamirštų Suvalkiečių draugijos.

Pirmininkas Alex Nevardauskas pranešė, kad yra paimta Šaulių salė piknikui rugsėjo 21 dieną. Tuoj buvo išrinkta komisija ir darbininkai, kurie sutiko dirbti piknike. Po susirinkimo buvo vaisės, ir malonūs pasikalbėjimai.

P.K.

Prie paskutinės pievelės Jonas Jurekūnas, Aleksandras Traška, dr. Osvaldas Nakas ir Kristupas Daugirdas.

GEDIMINAS GALVA

ERNESTAS GALVANAUSKAS

Politinė Biografija

Inžinierius Ernestas Galvanauskas nepriklausomos Lietuvos politikos ir visuomenės veikėjas, keturių ministrų kabineto pirmininkas, įvairių sričių ministras, 1920-21 metų derybininkas su lenkais, Klaipėdos krašto prisijungime nenuolaidus Lietuvos teisių gynėjas... Jo gyvenimo istorija didelė dalimi yra nepriklausomos Lietuvos istorija... Jo nuveiktųjų darbų liudijimų, dokumentų, raštų yra nemaža. Dėja, E. Galvanauskas pats savo atsiminimų nerašė, tą darbą savotiškai po jo mirties atliko jaunesnysis brolis Gediminas Galva.

Šį veikalą išleido Akademinės Skaitijos leidykla, Chicago 1982 m. Spaudė „Draugo“ spaustuva Didelio formato, 440 psl., kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu \$20.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Kitas narių susirinkimas bus gegužės 23 dieną.

Eugenija Strungienė

ALIAS PAVASARINIS GOLFO TURNYRAS

Edvardas Lapas su laimėta trofėja.

Š. m. balandžio 27-tos šiltą ir malonų sekmadienio rytą Aleksandras Traška, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos, Chicago skyriaus sporto vadovas, išleido dešimt ketveriukų, sudarytų iš narių, viešnių ir svečių pasivaržyti „Old Oak“ Lieponio golfo laukuose. Kelių dienų sausas oras išdžiovinęs pievelės ir golfo laukus. Netgi gerieji žaidėjai skundėsi, negalėję kontroliuoti golfo sviedinukų ir jų žaidimo rezultatai buvo nepavydėtini. Tačiau inž. Edvardas Lapas nugalėjo nepalankias sąlygas, visus kolegas ir svečius su 83 smūgiais ir antru kartu pasiėmė dr. Jono Valaičio pereinamąjį taure. Dar vienas laimėjimas ir ši pereinamoji taurė pasidarys jo nuosavybė.

Svečiai pirmas tris vietas pasidalino taip: 1 v. — Vitas Rukuiža, 2 v. — dr. Jonas Valaitis ir 3 v. — Bruno Racevičius. Skyriaus nariai išsirikiavo šitaip: 1 v. — Jonas Jurekūnas, 2 v. — Petras Kiršinas, ir 3 v. — Vytautas Kupcikevičius.

Artčiausiai prie vėliavėlės iš vieno smūgio primušė Alfa Urba; iš dviejų — Andrew Rycych.

Viešnių laimėtojų grupė vietomis pasidalino: 1 v. — Lilė Izokaitis, 2 v. — Aldona Vaitkus, ir 3 v. — Aldona Urba.

Visi laimėtojai buvo apdovanoti golfo kamuoliukais.

GENEROLAS G. PATTONAS

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Nežinojau, kad gyvena tik keliasdešimt kilometrų nuo gen. G. Pattono auto nelaimės vietos. Tai Mannheimo priemiestis Kefertal, pro kurį tenka kartais pravažiuoti kelimą kartų savaitėje. Čia 1945 m. gruodžio mėn. 9 d. buvo sunkiai sužeistas didelis antikomunistas ir gabus karys, jau pirmame kare vadovavęs tankų brigadai Prancūzijoje, gen. G. Pattonas.

Nedaug žinių apie gen. George Pattoną ir jo auto nelaimę randame mūsų enciklopedijoje. Tad mirties metinių progą, radęs Mannheimo dienraštyje platų straipsnį apie šį kilnų amerikietį, pasidalinu mintimis ir su „Draugo“ skaitytojais.

Tik trim raidėm „eck“ pasirašęs autorius sako, kad gen. G. Pattono „kadilakas“ prie Mannheimo priemiesčio Kefertalio (čia yra JAV kareivinės) buvo pritrenktas JAV sunkvežimio, nors tyrimai taip pat parodė, kad tokia auto nelaimė galėjo įvykti ir kitoje Mannheimo miesto dalyje, per geležinkelio bėgus einančioje gatvėje. Tačiau G. Pattono nelaimė buvo neeilinė ir dalinai yra pridengta paslaptingu šydu. Plačiai buvo žinoma, kad gen. Pattonas buvo didelis antikomunistas ir nesutiko su visais JAV politikos punktais nugalėtos Vokietijos atžvilgiu. Pvz. 1945

m. rugsėjo 22 d. spaudos konferencijoje nunacinimo klausimu pasireiškė dideli nuomonių skirtumai tarp jo ir prez. F. Roosevelto patarėjo Henry Morgenthau (Vokietijos žydo), kuris siūlė Vokietiją paversti žemės ūkio kraštu. Greičiausia tai ir buvo „kadilakas“, vedęs prie generolo atleidimo iš Bavarijos karinio gubernatoriaus pareigų bei trečiosios armijos vado. 1945 m. gruodžio 10 d. gen. G. Pattonas turėjo būti grąžintas į JAV. Lėktuvas Paryžiuje buvo paruoštas. Tačiau, vėl kita medalio pusė. Tyrimai parodė, kad gen. Pattonas ketatą kartų buvo įveltas į nelaimes, kuriose jis laimingai būdų išsisaugojęs. Taip pat, plačiai kalbama, kad jo šoferis grandinis H. Wooding iš Chicago (visų vadinamas Woody) buvo „užsidegęs“ vairuotojas, visuomet leidamas automobilį dideliu greičiu.

Gen. Pattonas (jis iš anapus Elbės ir Čekoslovakijos į vakarus atvedė apie 800,000 vokiečių belaisvių, neatiduodamas jų sovietams) gruodžio mėn. 9 d. auto nelaimėje buvo sunkiai sužeistas. Jam buvo slankstelis viršugalvio slankstelis. Jis buvo vietoje paraližuotas. Skubiai pervažtas į Heidelbergo JAV karinę ligoninę, tačiau gruodžio mėn. 21 d. mirė plaučių uždegimu. Velionio kūnas buvo atvež-

DRAUGAS, antradienis, 1986 m. gegužės mėn. 13 d.

5

tas į Heidelbergo Villa Reiner. Gruodžio 23 d. po gedulo maldų, gen. G. Pattonas buvo atvežtas į Heidelbergo geležinkelio stotį, kur jo laukė specialus traukinys. Septyniolika šūvių ir kareivio, pergyvenusio su gen. Pattonu Ardenų mūšį, trimitas palydėjo traukinį į Liuksemburgą, kur Hammo kapinėse, tarp JAV karių gen. G. Pattonas rado

amžino poilsio vietą. Tai buvo jo noras, būti palaidotam tarp kritusių kovos draugų. Jo kapas nesiskiria nuo 11,000 amerikiečių karių (kiek toliau — vokiečių kapai). Du kartus lankiau šias kapines, rasdamas dvi lietuviškas pavardes iš Illinois valstijos. Apie 110 kapų pažymėti Dovydo žvaigždėmis.

A.†A. PETRAS DRUSEIKA

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1986 m. gegužės 12 d., 6:10 val. ryto, sulaukęs 90 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Agatha (Čipurnaitė) ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas antradienį nuo 3 iki 9 v.v. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, gegužės 14 d. Po pamaldų koplyčioje 10 val. ryto bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi ŽMONA

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A.†A.

Kun. PETRUI PATLABAI

mirus, jo seserį STASĘ, brolių STASĮ su šeima, gimines Lietuvoje ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Uršulė ir Juozas Bružai
Liucija Gudeliene
Xavera ir Justinas Stasiūnaičiai
Felicitė ir Stasys Dimgailos
Aleksandra ir Jonas Samaičiai
Ona ir Zenonas Tamošauskai

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Mylimam būv. Skuodo Gimnazijos kapelionui

A.†A.

Kun. PETRUI PATLABAI

mirus, mielus mūsų draugus STASĮ ir REGINĄ PATLABUS bei kitus velionio artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir liūdime kartu.

R. ir K. Ražauskai

VILNIAUS ARKIVYSKUPIJA, I dalis

Šioje V-to t. I-dalyje aprašyta Vilniaus vyskupijos istorijos bruožai, vyskupai ordinariai, valdytojai, kunigai... arkivyskupija amžių bėgyje. Šis tomas skirtas Vilniaus miesto bažnyčioms, koplyčioms, paminklams. Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto. Poošnus, gerai paruoštas leidinys: 432 psl., 585 iliustracijos, spalvotu Aušros Vartų Marijos paveikslu, su priedu—Vilniaus miesto planu, kietais viršeliais. Paruošė ir išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press). Tekstą rinko Draugo spaustuve. Atspausdino Morkūno spaustuve. Kaina su persiuntimu \$22.50. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629 USA Illinois gyventojai dar pridėda \$1.60 valstijos mokesčio.

Vilniaus arkivyskupija I

ŠIUOS LEIDINIUS GALIMA ĮSIGYTI DRAUGE

Naujų laikų Lietuvos Istorija II t. Pranas Čepėnas. 864 psl. Išleido dr. Kazio Griniaus Fondas 1986. Kaina su persiuntimu 27 dol.

Aušra VII t. Red. Jonas Dainauskas. Nr. 31 (71-35/75) Lietuva. Išleido Akademinės skaitijos leidykla 1986. Kaina su persiuntimu 7 dol.

Šventojo Kazimiero penkisimtis. Red. Balys Raugas. 478 psl. Išleido šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties centrinis komitetas. 1984. Kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu 17 dol.

Lietuvos Socialdemokratija: kovoje dėl krašto nepriklausomybės. Istorinė apžvalga. Juozas Vilčinskas. 398 psl. Nidos knygų klubo specialus leidinys 1985. Kaina su persiuntimu m. v. 22 dol., kietais — 25 dol.

Lietuvių kryžiai ir koplytelės. Dr. Jonas Grinys. 182 psl. Išleido Lietuvių katalikų mokslo akademija 1970. Kaina su persiuntimu 12 dol.

Encyclopedia Lituanica, 6 tomai. (Lietuvių Enciklopedija anglų kalba). Išleido Juozas Kapočius. Kaina su persiuntimu 154 dol.

Užsakymus siųsti:

Draugas, 4545 W. 63d St., Chicago, IL 60629. Illinois gyv. dar pridėda 8% valstijos taksą.

x Lietuvių Kunigų Vienybė rengia metines rekolekcijas kunigams Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų vienuolyne Putname, Conn., birželio 9-13 dienomis. Registracijos jau dabar reikia, nes vietos yra ribotos.

x Šių metų Poezijos dienos Chicagoje įvyks gegužės 23 d., penktadienį, ir gegužės 24 d., šeštadienį, Jaunimo centro mažojoje salėje. Abi dienas programos pradžia 8 val. vak. Tai bus vakarai su Birutės Pūkelevičiūtės penktadienį ir su Tomu Venclova šeštadienį. Kasmetinės ir tradinės Poezijos dienos Chicagoje rengia Jaunimo centro moterų klubas. Programą organizuoja ir jai vadovauja Kazys Bradūnas.

x Marquette Parko lituanistinės mokyklos bendras susirinkimas bus ketvirtadienį, gegužės 15 d., 7:30 val. vak. tuoj po ansamblio pamokų. Svarbu, kad bent vienas iš tėvų dalyvautų susirinkime.

x Marijos aukšt. mokykla turės muzikos koncertą mokyklos salėje sekmadienį, gegužės 18 d., 3 val. p.p. Čia savo muzika ir dainomis pasirodys įvairios mokyklos grupės. Muzikos skyriaus vedėja yra ses. M. Clarita.

x Kun. Jonas Duoba, MIC, šiame yra pakviestas laikyti šv. Mišias ir pasakyti pamokslą Kapų puošimo dieną, gegužės 26 d., šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Procesija bus 10:15, šv. Mišios — 10:30 val. ryto.

x Mirga Bankaitytė kartu su muzikos vienete „Uzdai nuokim“ atliks keletą kompozicijų kanklėmis JAV LB Kultūros tarybos premijų šventėje Bostone.

x Birželio 8 d. paaiškes, kas pasipuoš Norman Bursteino firmos kailiais ar Janinos ir Ira Marks prekybos auksu. Tą dieną bus **Dux Magnus** dovanų paskirtymas, kuris ruošiamas sumąžinti gausioms išlaidoms, stant to vardo Dariaus Lapinsko opera gegužės 31 vakarą Chicago vidurmiestyje.

x Ar verta mokytis „sintaksės plonybių“, sužinosite vakarone gegužės 16 d. skirtoje Juozo Masilionio „Lietuvių kalbos sintaksės“ sutikti ir su ja susipažinti. Kalbės lituanistas Ignas Serapinas ir pats autorius. Bus trumpa meninė dalis ir vaizdas. Kviečiama visa lietuviškoji visuomenė.

x Dail Antano Tamošaičio „Ex Libris“ paroda rengiama Lietuvių Dailės muziejaus — Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, gegužės 16-25 d. Rengėjai: Lietuvių Dailiojo meno, institutas, Čiurlionio galerija ir Chicago Lietuvių Tautodailės institutas. Atidarymas penktadienį, gegužės 16 d., 7:30 v.v. Galerijos valandos: penkt. 7-9 v.v., šešt. ir sekm. 11 v.v. — 9 v.v. (pr.)

ARAS
Dengiamieji ir taisyomieji darbai
STOGAS
Su aukštu patikimumu, esant
apdrausti. Pats prižiūri darba.
ARVYDAS KIELE
747-1717
arba tarp 10 v.v. ir 8 v.v.
Tel. 434-9655

x Šeimos nelaimei ištikus, Vilhelminos Genienės Lietuvių Tautiniuose namuose gegužės 18 d. numatyta šeimos šventė atidedama. Šeima kvietusių atsiprašo.

x Korp! Giedros susirinkimas bus šį sekmadienį, gegužės 18 d., po 11 val. šv. Mišių Ateitininkų namuose, Lemonte. Prašome visas giedrininkes susirinkime dalyvauti.

x Marija Remienė atstovaus Lietuvių fondui JAV LB Kultūros tarybos rengiamoje šeštoje Premijų šventėje Bostone gegužės 17 d. Šventę globoja Bostono LB apygardos ir apylinkių valdybos.

x Marijos Bakaitytės ir Dariaus Budrio užsakymu prieš santuoką eina šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

x Chicago pašto viršininkas Frank C. Goldie prašo pranešti, kad gegužės 11 d., šeštadienį, nuo 9 val. bus išvaržytinių parduodami pašte pasilikę daiktai. Pardavimas bus pašto priestate, 358 W. Harrison St., 400 kambarys. Visos prekės bus išstatytos gegužės 16 d. nuo 9 iki 3 val. p.p. apžiūrėjimui.

x Amerikos Liet. Dailininkų s-gos valdyba praneša, kad metinis narių susirinkimas bus gegužės 15 d. 11 val. ryto M. Sileikio studijoje, 6729 S. Campbell Ave. Darbo tvarkė — sąjungos 30 metų sukakties paminėjimas, naujos valdybos rinkimai, parodų reikalai. Nariai kviečiami dalyvauti susirinkime.

x Sekminių pamaldos bus gegužės 18 d. Ateitininkų namuose 11 val. ryto. Tą dieną vyks Ateitininkų namuose šeimos šventė, kuriai rengiami pietūs. Bet pranešama, kad svečiai pietums iš anksto turi užsiregistruoti iki penktadienio, gegužės 16 d., ryto tel. 434-2243 pas Ireną Polikaitienę. Neuzsiregistravusieji pietumis pasinaudoti negalės.

x Karolis Milkovaitis, Lietuvos Šaulių sąjungos pirmininkas, po ilgesnių atostogų grįžo į Chicago ir pradėjo eiti savo pareigas. Atostogų metu jį pavadavo vicepirmininkas J. Gurevis — Gurevičius.

x Lietuvių istorijos dr-jos metinis susirinkimas bus gegužės 17 d. 3 val. p.p. Jaunimo centro mažojoje salėje. Paskaitą skaitys istorikas Jonas Dainauskas „550 metų nuo Pabaisko mišio“. Bus naujos valdybos rinkimai, o po to vaizdas. Visi nariai ir prijauciantieji kviečiami dalyvauti.

x Juzė Augaitienė, Chicago, Ill., Tulpės restorano savininkė, per „Draugo“ Moterų skyriaus redaktore St. Semenienei įteikė 25 dol. auką. Labai dėkojame.

x Bernice Becker, Columbus Manor Residential Care Home, Chicago, Ill., atsiuntė 25 dol. auką su laiškučiui „Siunčiu pastiprinti „Draugą“. Aš skaitau „Draugą“ kožną dieną. Priimkite nuo manęs šią auką. Daug pasisekimo jums linkiu“. B. Becker įrašome į garbės skaitytojų sąrašą, o už gražią auką ir linkėjimus sakome nuoširdų aciu.

x Orkestras „Liepsna“ linksmins svečius Illinois Lietuvių gydytojų pavasario baliuje gegužės 18 d. Old Oak Country Club (Lieponių), 143 Street ir Parker Rd., tel. 349-3344. Dėl bilietų iki ketvirtadienio skambinti Ir. Pemkieni, tel. 697-0800.

(sk.)

„Grandies“ tautinių šokių grupės dalis šoka linksmus tautinius šokius generalinių konsulių pagerbimo iškilmėse balandžio 27 d. Jaunimo centre.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

OPERA, DĖL KURIOS KALBAMA

Nebūdamas nei muzikas, nei muzikos kritikas, neapsisprendžiu, kokia yra šios operos muzika. Girdėti ir vienokių, ir kitokių pasisakymų. Rengėjai, žinodami, kad yra įvairių nuomonių ir kontroversijų, nuomonių išsiaiškinimui surengė vakaronę. Vakaronė įvyko gegužės 2 d. Jaunimo centro kavinėje.

Pirmiausia buvo rodoma vaizdajuostė iš šios operos pastatymo Toronte. Kadangi nebuvau numatęs šio reikalo rašinėti, tad kavinėje įsitaisiau kiek nuošaliau. Tad ir ne viską teko matyti. Girdėjosi

x „Elta“, Bulletin Lithuanian, prancūzų kalba leidžiamas informacijos biuletenis, balandžio mėnesio, išėjo iš spaudos. Biuletenis išspausdintuos įvairios rezoliucijos Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga, taip pat duodamos ištraukos iš „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ nr. 66 ir 67. Biuletenį redaguoja Birutė Venskuvienė, finansuoja Tautos fondas.

x Bruno A. Sutkus, Richmond Hills, N.Y., parėmė „Draugą“ 50 dol. auksu ir pratęsė prenumeratą 1986 metams. B.A. Sutkus skelbiame garbės prenumeratorium, o už realią ir mielą paramą tariame nuoširdų aciu.

x Liuda Velunas, Chicago, Ill., parėmė „Draugą“ 20 dol. auksu ir kartu pratęsė prenumeratą 1986 metams. L. Veluną skelbiame garbės prenumeratorė, o už paramą savai spaudai tariame nuoširdų aciu.

x Dr. K. Katilius, Tucson, Az., lietuviško žodžio rėmėjas, pratęsė „Draugą“ prenumeratą su visa šimtaine. Dr. K. Katilių įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už realią auką tariame nuoširdų aciu.

x Atsiuntė po 10 dol. auką įvairiomis progomis Stanley Mankus, A. Sekonis, I. Bumelis, Juozas Vaičiulis, Martynas Trakis, Nijolė Nausėdas, R. Ugišskis, J. Bataitis, Mitchell Slavinskis, Elena Baublys, Klemas Martinkus, Stasys Vaičiūnas, Irena Galiūnas, Robertas Mingėla, A. Kisieliū, J. Mačiulaitis, Antanas Pacevičius, L. Senuta, Juozas Mickūnas, Juozas Bulota, Juozas Brizgys, Kristina Vaitkus, V. Alminavičiūtė. Visiems nuoširdus aciu.

daininkų ir įvairių muzikos instrumentų gana įdomūs garsai. Protarpiais matėsi operos vyksmas, kai kurios scenos gražios, bet reikalingos paaiškinimui, kadangi maišosi šimtmečiai laiko verpetai. Nėra laiko ribos, viskas vyksta toje pačioje laiko erdvėje. Istorinė Lietuva, kazimieriniai laikai ir partizaninė kova vyksta toje pačioje laiko plotmėje. Vienoje scenoje matosi sužeistas šv. Kazimieras, sesuo, ieškodama savo brolio partizano, čia palaiko jį už savo brolių. Tokių scenų yra ir daugiau. Labai stipriai į tekstą yra įvestas partizaninės kovos elementas. Vien šiuo atžvilgiu ši opera yra įreikiotina į mūsų kultūrinės ir politinės veiklos priešakines eiles. Tai yra giesmės partizaninei kovai, kovai, kuri pasaulio liko nepastebėta. Tik Lietuvos miškai buvo liudininkais tuos didžios tragedijos. Tragedijos, kurios tauta net apraudojo negalėjo!

Didžia dalim operos vyksmas vyksta surrealistiniame fone. Gal tai ir yra vienintelis iš geriausių būdų pavaizduoti mūsų partizanų kovas. Tie, kurie išėjo į miškus, turėjo būti surrealistai, turėjo matyti viziją to baltos raitelio, kuris vedė Lietuvos pulkus prie Pskovo. Jie turėjo matyti laisvosios Lietuvos viziją, kad šautuvėliais ginkluoti stotų prieš sarvuotas divizijas. Mes, kurie tos vizijos neturėjome, pasinaudojome savomis kojomis.

Skriptas lietuviško žodžio meistro poeto Kazio Bradūno. Jis lietuvišką žodį naudoja saikiai ir subtiliai, su didele meile ir pagarba jam. Pas jį žodis apmąstytas ir pasvertas, ir sakinyje į poetinę formą įvilktas. Todėl šios operos skriptas yra aukštos vertės literatūrinis kūrinys.

Vaizdajuostės pagalba susipažinus su operos turiniu, vakaronę pradėjo Birutė Jasaitienė, pakviesdama muziką Juozą Kreivėną supažindinti su statoma opera. Prelegentas atsargiai ir nuosekliai pradėjo operą aiškinti: „Mūsų visuomenė yra įpratusi prie klasiškų perito šimtmečio operų, kuriose herojus nunuodijamas ar nuduriamas ir su peiliu nugaroje dar penktą minučių garsiai dainuoja. Kadangi visi herojai buvo jau nunuodiję ar nušauti, tad reikėjo paieškoti naujo operų žanro. Toks žanras atsirado Vakarų Europoje, susirado pasekėjų Lenkijoje ir Lietuvoje“. Nežiūrint visų varžymų, Lietuvos jaunieji muzikai yra pasukę irgi šia kryptimi. Jų kūryba randa atgarsį plačiose masėse gal vien dėlto, kad tokia kūryba nėra partijos viešai

toleruojama ar skatinama. Tokia ten Br. Kutavičiaus opera „Strazdas — žalias paukštis“ susilaukė didelio visuomenės dėmesio.

Apie Lietuvos muziką mūsų spaudoje buvo taip rašoma: „Muzika, dar daugiau negu kitos lietuvių kultūros šakos, labai pavėluotai subrendo. Bet šiandien jau galima sakyti, kad pilnai subrendo (aišku, nes pas kiekvieną kompozitorių) ir gali drąsiai rodytis pasauliui. Reikia Vakarų menininkus įtikinti, kad pasaulis nesibaigia su Lenkija, kad ir už jos dar yra šis tas.“

Labiausiai vertinu ir mėgstu Bronių Kutavičių, jo kūryboje yra išskirtinis jautrumas muzikinei dramaturgijai ir lietuvių liaudies muzikos infrastuktūrai. Tai neabejotina Lietuvos muzikinės kūrybos viršūnė. (E. Sakadolskienė, „Akiračiai“ 1986 sausio, Nr. 1 psl. 4-5)

Br. Kutavičiaus ir D. Lapinsko kūryba yra labai panaši, atrodo, Lietuvoje visuomenė yra daugiau muzikiniai pažengusi. Bent šiuo atžvilgiu Lietuva tebėra Vakarų Europos dalis. Jeigu būtų įmanoma „Dux Magnus“ nuvežti į Lietuvą, tai gal stovėtų ilgos eilės žmonių. Deja, tai tik svajonė. O rengiant Chicago miesto viduryje, visuomenė reikia prašyti ir raginti. Būtu nepatogu prieš amerikiečius, jeigu lietuviai neužpildytų salės. Jeigu pasaulio lietuvių sostinė neturėtų užtenkamai meną vertinančios visuomenės.

Muz. Darius Lapinskas papasakojo operos genezę ir atsakinėjo į klausimus. Rašant operą, naudotasi lietuviškos liaudies muzikos motyvais. Mūsų „sutartinės“ yra didelis liaudies meno turtas. Rašant šios operos muzikinį tekstą, „sutartinės“ yra plačiai panaudotos. Panaudotos kitos liaudies melodijos ir skudutių muzika. Kad visuomenė galėtų lengviau orientuotis, bus parengtas operos leidinys su suglaustu operos turiniu.

Klausytojams pasiteiravus, ar pirma atsirado višta, ar

Tautodailės instituto pirmininkė A. Veselkienė (kairėje) daro pranešimą, sekr. D. Kojelytė, E. Žygaitė ir L. Liepinaitienė.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— LB St. Monikos apylinkės gegužinė dėl susidėjusių aplinkybių nukeliami iš 25 d. gegužės į birželio 1 d. sekmadienį. 1 val. p.p. Ir A. Trečio kienės adresas yra ne 222 bet 332 — 26 St.

— Angelė Nelsienė, LB Vakarų Los Angeles apygardos pirmininkė, dėjo nemažą pastangų, kad Nevados Lietuvių draugija persiorganizuotų į Lietuvių Bendruomenės apylinkę. Tą sprendimą Nevados lietuviai jau padarė ir LB Vakarų apygarda jau turi naują LB Las Vegas apylinkę, Polish American Congress kviečiama, Angelė Nelsienė dalyvavo „Gegužės 3“ konstitucijos minėjimo iškilmėse prie Los Angeles miesto rotušės ir lietuvių vardu tarė žodį, kurį lenkų visuomenė šiltai priėmė. Iš lenkų pusės buvo pareikštas noras artimiausiu su lietuviais bendradarbiauti.

— Baltic Coalition for Herschensohn susiorganizavo Los Angeles mieste politinio komentatoriaus Bruce

Herschensohn kandidatūrai į senatorius paremti. Sudarytas specialus lietuvių, latvių ir estų komitetas, kuris artimoje ateityje susitiks su kandidatu. Bruce Herschensohn, būdamas televizijos politinis komentatorius, yra parodęs daug ir naudingą palankumą Baltijos valstybių laisvės bylai.

— Vykstantys į 10-ąją Baltistikos studijų konferenciją Madisone važiuojantieji automobiliu skambinkite Wisconsin turistų biurui Chicagoje 332-7274 išgulti žemėlapių ir nurodymus, kaip nuvažiuoti. Autobusu važiuojantys skambinkite Alco Van Galder autobusų kompanijai 853-0066 išgulti autobusų tvarkaraštį. Kitoms informacijoms skambinkite Chicagoje Dainai Kojelytei 543-2837 arba Madisone konferencijos rengėjams 608—262-2191 (vokiečių departamentas) bei Vilniui Dundzilai 608—251-3150 įkalbėdami žinią į magnetofoną—telefoną. Konferencija vyks gegužės 29-31 dienomis. Adresas: 818 Van Hise Hall, Madison, WI 53706.

kiaušinis“, poetas K. Bradūnas papasakojo, kokių būdu operos libretas ir muzika buvo kuriami. Jo žodžiais: „Būtų buvę labai lengva, jeigu šv. Kazimieras būtų buvęs princas, kaip visi kiti. Jeigu būtų dainavęs serenadas arba, išsitraukęs kardą, vaikęs savo konkurentus“. Jau būtų buvęs taip sakant „scenarijus“. O dabar viską reikėjo sukurti, nesilaikant tradicinio operos normų.

Galusiai į susirinkusius kreipėsi šios operos rengimo komiteto pirmininkas dr. P. Kisieliū. Padėkojęs susirinkusiems, trumpai nušvietė, kodėl ši opera yra statoma. Šios operos pastatymas įeina į Lietuvos krikšto minėjimo rėmus. Minėdami šį jubiliejų, turime išeiti į viešumą su sava lietuviška kūryba. Visa kultūrinė veikla yra išlaidinga, išplatinti bilietai nepadengia visų išlaidų, tad visuomenė prašoma prie šio renginio prisidėti. Yra išsiuntinėti laišukai ir loterijos bilietai. Visuomenė prašoma dosniai atsiliepti. Dux Magnus“ statoma gegužės 31 d. Civic Opera House teatre. Tikimasi, kad visuomenė gausiai dalyvaus ir rengėjų neapvilis.

J. Žygais

TAUTODAILĖS INSTITUTO SUSIRINKIMAS

Tautodailės instituto Chicago skyriaus metinis susirinkimas vyko gegužės 27 d. 11 val. ryto Jaunimo centro posėdžio kambaryje. Susirinkimą atidarė skyriaus pirmininkė Aldona Veselkienė. Pasiūlymą nemažai būrių dalyvių ir dviem svečiais: Egle Žygaitė, Illinois Arts Council etninio ir liaudies menų programų direktore, ir Adolfu Markeliu, Dailių menų instituto spaudos atstovu. Susirinkimui pirmininkauti pakvietė Dainą Kojelytę, sekretoriauti Lidiją Liepinaitienę.

Einamieji reikalai susidėjo iš pereinamųjų metų (1985)

susirinkimo protokolo skaitymo — Audronė Tamulienė, izdinininkė pranešimo — Julija Smilgienė. Susirinkimui pritarant skyrėms valdyba ir revizijos komisija palikta dar vienerių metų kadencijai.

Aldona Veselkienė pranešė, kad, pagerbiant dail. Antano Tamošaičio 80-tąjį gimtadienį, yra ruošiamas jo ex libris paroda Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje nuo gegužės 16 dienos iki gegužės 25 dienos. Taip pat Antanas ir Anastazija Tamošaičiai baigia paruošti spaudai knygą apie lietuviškas juostas. Knyga yra labai reikalinga ir laukiama. Tautodailės institutas gavo iš De Paul u-to kvietimą dalyvauti simpoziume, kuris bus, jeigu u-tas gaus piniginių paramą iš Illinois Humanities Council. Simpoziumo tema: „The Survival and Renewal of Folk Culture in the Latvian and Lithuanian Communities in Illinois“. Programoje numatyti latvių ir lietuvių mokslininkai ir liaudies menų atstovai. Pereinamųjų metų veiklos apžvalga yra išspausdinta ir siūloma kiekvienam asmeniškai ją perskaityti. Baigdama A. Veselkienė kreipėsi į susirinkimą su prašymu padėti surasti Tautodailės institutui naujas patalpas. Nuo birželio 1 d. prarandame turėtą patogią patalpą šv. Kazimiero seselių vienuolyne.

Eglė Žygaitė labai nuosekliai paaiškino, kaip Tautodailės institutas, jo nariai gali pasinaudoti įvairiomis Illinois Arts Council programomis. Ji pabrėžė, kad pinigų darbams ir projektams yra ir todėl reikia prašyti. Išvardius lietuviškas organizacijas ir pavienius asmenis, kurie yra gavę pinigų iš Illinois Arts Council, Eglė ragino lietuvius daugiau ir dažniau kreiptis į šią įstaigą.

Adolfas Markelis supažindino su Dailių menų institutu. Dailių menų institutas siekia įkurti pastovų lietuvių meno muziejų ir tam tikslui reikia daug pinigų. Šiuolaikinis rūpestis kaip tik ir yra lėšų telkimo darbai. Tautodailės institutas taip pat priklauso Dailių menų institutui.

Susirinkimui pasibaigus pasivaikinta kava ir pyragais. L.V.

Advokatas Jonas Gibaitis

0247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadienį 9 v.v. iki 1 val. d.